נידער מיט דער ראסיסטישער פראפאגאנדע

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 138 | Łódź, Czwartek, 14 czerwca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, א׳ תמוז תרצ״ד | № 138

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

געבעלס אין ווארשא

זיין אנקומען און זיין רעפעראט

ווארשא, 13 (טעלעפאניש)

היינט 3 א זייגער מיט 20 מינוט האט דער דייטשער פראפאגאנדע-מיניסטער געבעלס אין דער בעגלייטונג פון נאך 13 פערזאן אויסגעלאנדעט אין ווארשא. אין דעם אעראפלאן „פעלדמארשאל הינדענבורג" זענען מיט איהם מיטגעקומען 4 הויכע בעאמטע פון זיין מיניסטעריום, 6 שעף-רעדאקטארען פון דייטשע צייטונגען און דער לייטער פון „פאט" אין בערלין.

דער פליה-פלאץ איז דעקארירט געווען מיט פוילישע און דייטשע פעהנער. אויפ׳ן פליה-פלאץ האבען איהם מקבל-פנים געווען: דער אינערן-מיניסטער פיעראצקי, דער דירעקטאר פון קאבינעט ביים אויסערן-מיניסטער, דעמביצקי, דער וואיעוואדע יאראשעוויטש, דער לייטער פון דער פרעסע-אפטיילונג ביים אויסערן-מיניסטעריום פשעסמיצקי, פראפ. זשעלינסקי, דער דייטשער געזאנדטער מאלטקע, פארשטעהער פון דער דייטשער קאלאניע. פארשטעהער פון דער פוילישער און אויסלענדישער פרעסע: אין נאמען פון דער רעגירונג האט געבעלס׳ן בעגריסט דער מינ. פיעראצקי. אין נאמען פון אויסער׳ן-מיניסטעריום — דעמביצקי, און אין נאמען פון דער אינטעל. אוניע — זשעלינסקי.

ווארשא, 13 (טעלעפאניש)

שוין פון סאמע אינדערפריה אן האבען די ווארשאווער גאסען בעקומען א בעזונדערען אויסזעהן. עס האט זיך געפיהלט א שטארקע דענערווירונג. קודם כל זענען אויסגעשטעלט געווארען שטארקע פאליציי-וואכען אויף דעם וועג פון און צום פאליציי-פלאץ. לכתחילה האבען זיך אין דער שטאט פערשפרייט קלאנגען, אז געבעלס איז אין ווארשא געקומען פארטאג. דאס האט זיך אבער, ווי בעזאגט, ארויסגעוויזען פאר נישט ריכטיג. ער איז אמת אנגעקומען מיט העכער א שעה פריהער, ווי ס׳איז געווען אנגעגעבען אינם אפיציעלען פראגראם, און דאס האט ארויסגערופען בעזונדערע אויסטייטשונגען. 3 א זייגער מיט 15 מינוט האט מען דערהערט דאס רוישען פונם אפאראט. און מען האט דערזעהן גאר הויך אין הימעל א שווארץ פינטעל. א סברא, אז דער אעראפלאן איז ביז ווארשא געפלויגען אויף אנ׳אויסערגעוועהנליכער הויכקייט. אדורכמאכענדיג איינינגע קרייזען איבערן פעלד, האט זיך דער עראפלאן אראפגעלאזט און אפגעשטעלט. דער ערשטער איז פון איהם ארויס געבעלס — א קליין דאר מענשעל מיט א הינקענדיגען קרומען פוס. זיין פנים האט געשמייכעלט, אבער די אויגען האבען געקוקט ערנסט. און אין זיי האבען זיך געטוקט פלעמלעך פון שרעק. אויפ׳ן גאנצען וועג איז דער אויטא געווען בעוואכט מיט פאליציי. אינעווייניג זענען אינם אויטא מיטגעפאהרען ציווילע דייטשען.

5 אין אווענד, ווען געבעלס האט געזאלט אדורכפאהרען דורכ׳ן קראקאווער פארשטאט אין דער רעסורסא, האט זיך פלוצים אויף דער יעראזאמלימסקא אלעע דערהערט, ווי אנ׳ארקעסטער שפילט דעם „טשערוואני שטאנדאר", און מ׳האט דערזעהן פאמעליך גיין א מאסע פון אנ׳ערך 3000 מאן מיט רויטע פעהנער... עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז געווען די לויה פונ׳ם פערשטארבענעם לאדזער פ.פ.ס.׳ישען סענאטאר קאפטשינסקי. די לויה איז נישט צופעליג איינגעארדענט געווארען אין דער שעה.

אין דעם לויה-צוג זענען געגאנגען פיל דעפוטאטען, סענאטארען, פארשטייער פון דער רעגירונג. פון סיים און פון סענאט. געגאנגען איז די לויה פון ארבייטער-הויף אויף טשערוואני קשיזש גאס דורך די יעראזאלימסקע אלעע, מארשאלקאווסקא, און ווייטער איבער אלע יודישע גאסען צום פאוואנזעק. עס זענען אויך מיטגעגאנגען מיט פעהנער און בלומען-קרענץ פארשטייער פון „בונד" און רעכטע פועלי ציון.

6 פארנאכט איז די קראקאווער פארשטאט געווען שטארק בעוואכט. קיין ציווילע מענשען גיין האט מען כמעט נישט געלאזט. געוויסע אדורכגעהער האט מען לעגיטימירט. די שטימונג אין גאס איז געווען א געשפאנטע. אומעטום זענען די גערטענער און פארקען געווען געשלאסען. אין איינינגע גאסען זענען פארגעקומען קליינע אנטי-היטלער-דעמאנסטראציעס, וועלכע זענען שנעל ליקווידירט געווארען.

געבעלס׳עס רעדע

ווארשא, 13 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין אווענד האט געבעלס געהאלטען זיין רעפעראט אינ׳ם זאל פון דער „רעסורסא אביוואטעלסקא", וואס איז געווען איבערפולט. דאס טעמא איז געווען: „די אידעאלאגישע פרינציפען פון דריטען רייך". עס זענען געקומען א סך פארשטייער פון דער פאליטישער וועלט. מצד דער רעגירונג זענען געווען אנוועזענד: דער פרעמיער קאזלאווסקי, אויסערן-מיניסטער יוזעף בעק, אינערן-מיניסטער פיעראצקי, פרעזעס פון דער הויפט-קאמער פאר מלוכה-קאנטראלע, גענעראל קשעמיענסקי, גענעראל פאבריצי. שעף פון הויפט-שטאב גאנשיאראווסקי, וויצע-אויסערן-מיניסטער שעמבעק, מינ. שעצל, פרעזעס טלאוועק. פארשטעהער פון סיים און סענאט, די וויצע-מארשאלקעס מאקאווסקי, צאר, פאלאקעוויטש, פיל פארשטעהער פון דיפלאמאטישען קארפוס און נאך און נאך.

6 א זייגער מיט 20 מינוט האט פראפ. זשעלינסקי געהאלטען אין פויליש און דייטש א קירצע רעדע, און געבעלס האט בעקומען דאס ווארט וועגען: „דאס נאציאנאל-סאציאליסטישע דייטשלאנד, אלס פאקטאר פון אייראפעאישען שלום".

— „ס׳איז נישט קיין לייכטער ענין — האט געבעלס אנגעהויבען — פארצושטעלען אויסשפענד אין דער סביבה פון אויסלענדישע צוהערער די פאליטישע דערשיינונג פונ׳ם נאציאנאלען סאציאליזם. וועלכען דייטשלאנד האט צו פערדאנקען איהר נייע געשטאלט. אויב איך פרוב זיך, טראץ דעם דאס צו טון. מאך איך עס אין דער איבערצייגונג, אז אהן דעם קענען די נאציאנאל-סאציאליסטישע וועלט-אנשויאונג קאן מען דאס איצטיגע דייטשלאנד נישט פערשטעהן. איך טו עס אלזא מיט א געפיהל פון דאנקבארקייט פאר די באלעבאטים, וואס האבען מיר געגעבען די דאזיגע געלעגענהייט.

דייטשלאנד איז היינט, אין דער היניזיכט פון פארם און אינהאלט אריין אין אזא ענגען בונד מיט דער אידעע פון נאציאנאל-סאציאליזם, או די עקזיסטענץ פון דייטשלאנד אהן דער דאזיגער אידעע ווייזט זיך שוין אויס לחלוטין נישט דענק-

(ווייטער זעה 5. זייט)

אויפגעלעזט די „בליסקאוויצא"

פער׳חתמ׳עט דעם לאקאל און פערבאטען צו טראגען די אוניפארמען

היינט האט די לאדזער שטאטישע סטאראסטווע אויפגעלייזט אין לאדז און לאדזער וואיעוואדישען קרייז די נאציאנאל-סאציאליסטישע ארבייטער-פארטיי „בליסקאוויצא.

די זיכערקייטס-ארגאנען האבען פערשלאסען און פער׳חתמ׳עט דעם לאקאל פון דער ארגאניזאציע אויף פעטריקאווער 103.

גלייכצייטיג איז פערבאטען געווארען צו טראגען די מונדירען און אפצייכענונגען פון דער דאזיגער ארגאניזאציע, ד. ה. די קארשען-העמדלעך, זייערע היטלען און די פאסקעס אויף די הענד מיט דעם בליץ.

די שולדיגע אין נישט צופאסען זיך צום אויבען אנגעוויזענעם, די געוו. מיטגלידער פו דער ארגאניזאציע וועלען אדמיניסטראטיוו בעשטראפט ווערען.

ווארשא, 13 (טעלעפאניש)

לויט א פעראָרדענונג פון דער צענטראל-מאכט איז אין גאנץ פוילען אויפגעלייזט געווארען די נאציסטישע „בליסקאוויצא" (קארשען-העמדלעך).

(א) אין לאדז זענען אדורכגעפיהרט געווארען רעוויזיעס אין די בעזונדערע לאקאלען זייערע און ס׳זענען פערנומען געווארען פיעל קאמפראמענטירענדע מאטעריאלען.

אין לאדז זענען פערשלאסען און פערחתמעט געווארען די לאקאלען: די צענטראלע אויף פעטריקאווער 103, און די קרייז-לאקאלען אויף פאדלעשנא 8, וואולטשאנסקא 139, וואפיענא 6 זשגאווסקא 37 און ספאקאינא 16.

פערחתמעט די דרוקעריי „שטאפעטא" אין ווארשא

ווארשא, 13 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

די פאליציי האט לויט א פעראָרדנונג פון דער העכערער מאכט היינט פערחתמעט די דרוקעריי פון דער „שטאפעטא".

אין דער פעראָרדנונג ווערט אנגעגעבען, אז די „שטאפעטא"-דרוקעריי בעדראָהט די אָרדנונג אין הויז און די רוה פון די לאקאטארן. וואהרשיינליך וועט זיך די „שטאפעטא" דרוקען אין אנ׳אנדערע דרוקעריי.

וואלדעמאראס לייקענט זיין אנטייל אין פוטש

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

פון קאוונע איז מען מודיע, אז וואלדעמאראס האט איבערגעשיקט צו דער פראקוראטור פון קאווער קריידגעריכט 4 אנקלאגעס, אין וועלכע ער פראטעסטירט געגען זיין ארעסט, געגען דער פראצעדור, וואס איז געגען איהם אנגעווענדט געווארען דורך דער פאליציי בעת׳ן פערהער, און דאס יעהאנדלען איהם אין דער טורמע, ווי א געוועהנליכען פערברעכער.

וואלדעמאראס פערזיכערט, אז ער האט נישט גענומען קיין אנטייל אינ׳ם אטענטאט, און אז ער איז עס גרייט צו בעווייזען פאר א געוועהנליך געריכט.

בלוטיגע אונרוהען אין סאן-עטיען

פאריז, 13 (ספ. טעל.)

בעכטען זענען אין מארסעל און סאן-עטיען פארגעקומען דעמאנסטראציעס פון לינקע. קאמבאטאנטען פון אונטערן צייכען „דער פייערדיגער קרייץ".

אין מארסעל איז די דעמאנסטראציע אדורך רוהיג. דערפאר אבער האבען זיך אין סאן-עטיען געגענגעשטעלט די לינקע א־גאניזאציעס, וועלכע האבען איינגעארדענט א קאנטער-דעמאנסטראציע מיט א באריקאדען-קאמף.

הגם די פאליציי האט נישט בענוצט קיין שיס-געוועהר זענען דאך פערוואונדעט געווארען 35 דעמאנסטראנטען און 5 פאליציאנטען.

די שווייץ וויל זיך נישט פערבינדען מיט סאוועט-רוסלאנד

בערן, 13 (ספ. טעל.)

דער שווייצארישער פארלאמענט האט דינסטאג פערענדיגט די דעבאטען איבער דער אויסערן-פאליטיק, און מיט א גרויסער מעהרהייט אפגעווארפען דעם פארשלאג פונ׳ם סאציאליסט ריינהארדט מכוח׳ן אנקניפען דיפלאמאטישע באציהונגען מיט די סאוועטען.

דעפ. ווישליצקי האט צוריקגעשיקט די איינלאדונג צו געבעלס׳ן

צוזאמען מיט א בריף צו פראפ. זשעלינסקי

ווארשא, 13 (יט״א טעלעפאניש)

דעפ. ווישליצקי האט צוריקגעשיקט די איינלאדונג פון פראפ. זשעלינסקי צו דער אויפנאמע פאר געבעלס׳ן. דעפ. ווישליצקי האט בייגעלעגט א מאטיווירטען בריף.

שפאלטונג אין דער לינקער „פועלי-ציון"

ווארשא, 13 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ראטמאן לעוו איז ארויסגעטרעטן פון צ.ק. פון דער פועלי-ציוניסטישער פארטיי און פון דער פארטיי גופא.

ער האט ערקלערט, אז ער גרינדעט א נייע פארטיי מיט אקטיווער ארבייט פאר פאלעסטינא. צו איהם האט אויך געזאלט צושטעהן זרובבל, אבער אין דער לעצטער מינוט האט ער ערקלערט, אז ער בלייבט ווייטער אין דער פארטיי.

לעוו איז פון דער פארטיי אוועק מיט א גרעסערער גרופע מיטגלידער.

די יודישע לאגע אין פוילען

אויף דער סעסיע פון יוד. אמעריקאנער קאנגרעס

ניו-יארק, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

דער יודיש-אמעריקאנישער קאנגרעס האט אפגעהאלטען א סעסיע אונטער'ן פארזיץ פון ד"ר אדלער. ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע אין בעצוג צו דער לאגע פון די יודען אין פוילען.

הזכרה-פערזאמלונג נאך ארלאזאראוו'ן

איינגעארדענט פון דער ציוג. עקזעקוטיוו אין לאנדאן

לאנדאן, 13 (יטא טעלעגראפיש)

אין שייכות מיט ארלאזאראוו'ס יאהרצייט, איז אויף דער איניציאטיוו פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו פארגעקומען א הזכרה-פערזאמלונג. מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען פראפ. בראדעצקי, לאקער און גאלדבערג.

סטאווסקי פערלאנגט תפילין אין דער תפיסה

ראזענבלאט בעזוכט דעם הרב קוק

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

ראזענבלאט האט געוויילט אין ירושלים. ער האט בעזוכט דעם הרב קוק און איהם געדאנקט פאר זיין אינטערעסירען זיך מיט'ן גורל פון די בעשולדיגטע. ראזענבלאט האט אויך איבערגעגעבן, אז סטאווסקי האט געבעטען, מ'זאל איהם אריינשיקען אין דער תפיסה תפילין.

דיקטאטור פון רוזוועלטען אין דער צאל-רעפארם

ניו-יארק, 13 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט רוזוועלט האט געבעטען אונטערגעשריבען א געזעץ וועגען דער רעפארם פון צאלען. דאס געזעץ אנערקענט פאר רוזוועלטען דיקטאטור...

מאטארישע פולמאכטען אויפ'ן געביט פון דער צאל-פאליטיק. איז זיין רשות געגעבען זיך דאס אנדערע קענען אדער צוריקציהען פאר בעזונדערע לענדער צאל-הנחות און צאל-קאנצעסיעס.

ליטווינאוו און פאן-נויראט

האבען אפגעהאלטען א קאנפערענץ אין בערלין

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

אפיציעל טיילט מען מיט, אז דער סאוויעטישער קאמיסאר פאר אויסערן-ענינים ליטווינאוו, האט אדורכפאהרענדיג בערלין, היינט פארמיטאג אפגעגעבען א וויזיט דעם דייטשען אויסערן-מיניסטער פאן נויראט.

לויט די אינפארמאציעס פון דער פרעסע, האבען ביידע מיניסטער'ס קאנפערירט א לענגערע צייט, וועגען אקטועלע פאליטישע ענינים.

שארפער קאנפליקט צוליב א יודען

אין דער האלענדישער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי

אמסטערדאם, 13 (ספ. טעל.)

אין דער האלענדישער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי איז ענטשטאנען א שארפער קאנפליקט, צוליב דער פראגע פון ראסיזם. א טייל מיטגלידער פון דער פארטיי איז ארויסגעטראטען געגען דער באמיהונג פון א יודען אויף דעם פארטרעטער פון אנ'אנפיהרער אין א נאציאנאל-לונג.

דער אינצידענט האט אנגענומען א זעהר שארפע פארם, וואס עס איז א בעווייז פון די אנטיסעמיטישע שטימונגען אין דער פארטיי.

אנטי-יודישע באיקאט-בעוועגונג פון די אמעריקאנער דייטשען

ניו-יארק, (י"טא) אין קלעוולאנד קומט איצט פאר דער קאנגרעס פון די אמעריקאנער דייטשען, אויף וועלכען דער פרעזעס פון דער פעראייניגונג פון דייטשע פערבאנדען אין ניו-יארק, דיק פאס האט מיטגעטיילט אז דער אין „דאווא" (דייטש אמעריקאנער ווערטשאפטס אויסשוס וואס פיהרט אן מיט דעם אנטי יוד. קאנטער באיקאט אין אמעריקא. זענען פעראייניגט 50 מיזעגד קאנסומענטען און 2900 אונטערנעהמונגען. דיקפאס האט אויסגעדריקט די האפנונג, אז די „דאווא"-בעוועגונג וועט ארומנעהמען דאס גאנצע לאנד.

נישט קוקענדיג דערויף וועט אבער אויפן דייטשען קאנגרעס היינט דעבאטירט די פראגע וועגען אנטי-יודישען באיקאט, וועלכען עס האט פראקלאמירט די „דאווא".

איטאליענישער אמבאסאדאר ביים מיניסטער בארטו

פאריז, 13 (ספ. טעל.)

דער אויסערן-מיניסטער בארטו האט אויפגענומען אויף א לענגערער קאנפערענץ דעם איטאליענישען אמבאסאדאר אין פאריז, פירשט מארעגא פיניאטי-די-קוסטאזא.

עס איז גערעדט געווארען וועגען צוקונפטיגער צוזאמענטרעף פון מיסאליני'ן מיט היטלער'ן, ווי אויך וועגען דעם פראיעקטירטען וויזיט פונ'ם מיניסטער בארטו אין רוים.

היינט — בעגעגעניש פון היטלער-מוסאליני

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

די צוזאמענטרעפעניש צווישען היטלער'ן מיט מוסאליני'ן וועט פארקומען דאנערשטאג, דעם 14 ד. ח. אין ווענעדיג.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 14-טען יוני 1934

6,35 גראמאפאן. 6,40 גימנאסטיק. 6 55 גראמאפאן. 7,05 ידיעות. 7,10 גראמאפאן 7,20 הויזווירטשאפט. 7,25 פערשידענעס. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,03 ידיעות 12,05 פרעסע. 12,10 מוזיק. 1 ידיעות. 1,05 פראגראם פאר קינדער. 1,20 גראמאפאן. 2 עקספארט. קאמוניקאט. 4 גראמאפאן. 4,30 קאנצערט. 5 רעפעראט. 5,15 מוזיק. 6 שמועסען פאר פרויען. 6,15 אודיציע. 7 פערשידענעס. 7,15 גראמאפאן. 7,50 ספארט. 8,02 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז. 8,12 מוזיק. 8,50 ידיעות. 9 טראנסמיסיע פון גדיניע. 9,02 גראמאפאן. 9,12 קאנצערט. 10 רעפעראט. 10,15 מוזיק. 10,45 גראמאפאן. 11 ידיעות. קאמוניקאטען.

פון אויסלאנד

6,25 וויען, אפערע „זיגפריד". 8 פאריז, סימפ. קאנצערט. 8 דאווענטרי, אודיציע. 8,10 לאנדאן אפערע. 8,45 רוים, סימפ. קאנצערט. 8,45 מיילאנד אפערן-אווענד.

דאס יודישע לאדז גרייט זיך צו פייערן

דאס דערשיינען פון צווייטען באנד „לעקסיקאן פון יודישען טעאטער"

און זאגען א זיי-געזונט דעם רעדאקטאר, אונזער בן-עיר זלמן זילבערצווייג.

ווען? וואו? וואס? אין די קומענדע אנאנסן

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס-גימנאזיום (Kategorja A)

מעדכעו-גימנאזיום

און פריוואטע פאוושעכנע שולע

Marji Hochsteinowej

טעל. 214-27 23 וואולטשאנסקא 23 טעל. 214-27

איינשרייבונגען אין די גימנאזיאל-קלאסען, ווי אויך אין די פאוושעכנע שולע עהמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך (חוץ שבת און יו"ט) פון 9 ביז 2 און פון 4 ביז 6.

יודיש קאמעראל-טעאטער, אלעע 1-טער מאי 2.

לעצטע נאסטשפילען פון די בעקאנטע סצענע- און פילם-ארטיסטען

יאנאס טורקאוו — און — דיאנא בלומענפעלד

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אוונט צו פראפאגאנדע-פרייזען פון דער 1-טער ביז דער 9-טער רייה 1 זל., פון 10 ביז 16-טער רייה 54 גר. פאזיטיוו צום לעצטען מאל די בעליבטע פיעסע

„דער 41-טער" אין 3 אקטען פון ב. לאווורעניעוו.

מארגען, פרייטאג, 9.30 אוונט, 3-טע און לעצטע פרעמיערע! ס'ווערט געגעבען

די רומענעריז

די פריילעכע קאמעדיע און 4 אקטען פון לודוויק ווערנייל, איבערזעצט און רעזשיסירט יאנאס טורקאוו

מיט דיאנא בלומענפעלד אין איהר קרוין-קאל „די רומענערין"

ס'נעמען אנטייל דער גאנצער אנסאמבל לויט א. ב.: בלומענפעלד דיאנא, ביאלקאוויטש ישראל, גינסבערג יעקב, וויינגאלד שלמה, טורקאוו יאנאס, טופמאן ישעיה, טופמאן מרים, לערער ראמא. קוזניעצאוו לייב. ארט. י. ביאלקאוויטש. איטפרעסאריע: ב. קאנאט. אינספיציענט: ש. טופמאן

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער.

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר דאס געניאלע קינסטלער-פארל

Marja Dressler, Wallace Beery

„היט דיין מאן"

אין אימפאנירענדען מייסטערווערק, וואס איז פול מיט לעבענס-רעאליזם א. ג. דראמע, וואס ריהרט און ברענגט צום לאכען ביז טרעהרען. —:— רעזשי פון בעקאנטען

Mervin le Roy

אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע פון P. A. T. אויך אקטועליטעטען פון FOX

אנהייב 4 א זייגער נאכמיטאג.

דאנקזאגונג.

דעם ה' ספעציאליסט פאר ברוך-קראנקהייטען נאטאן ראפאפארט, וועלכער איז ערשט איצט געקומען נאך לאדז, פילסודסקי 23, בין איך דאנקבאר, וואס דורך זיין פאכמענישען פערלעגען זיין ספעציעלען באנדאזש, לויט זיין מעטאד, האב איך זיך בעפרייט פון א ברוך-קראנקהייט, אויף וועלכער איך האב געליטען 30 יאהר, וואס האט מיר פערשאפט אונגעהויערע ליידען אזוי, אז אפט האט מיר געדראהט א קישקע-איבערדרעהונג. נאר א דאנק זיין מייסטערשאפטסקייט, קאן איך לעבען זיכער און רוהיג אויף מיינע אלטע יאהרען. דערפאר דריק איך אויס אויף דעם וועג דעם ה' ספעציאליסט מיין ווארימסטען דאנק און ווינש איהם לאנגע יאהרען לעבען, כדי ער זאל ווייטער טראגען הילף קראנקע אויף ברוך-קראנקהייטען. איך ערלויב צו פערעפענטליכען מיין דאנק אלס אנאנס אין דער טעגליכער פרעסע.

אלי' דרעיאש,
לאדז, זשידאווסקא 11.

אויסער דעם האבען אריינגעשיקט דאנק-בריף די געזונד-געווארענע פון שווערע ברוך-קראנקהייטען, פאלגענדע דאנקבארע פאציענטען: אלתר בן-ציון ווארמאן, רב אין לוצק, רחמיאל יעקב טאוב, רב אין ראדאם, א. קראהן, רב אין בארטשאוו, מוריצי מארגענרויט, ריכטער פון אפעלאציע-געריכט.

וויכטיג נייעס!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז דער בעוואוסטער לאנגיעהריגער

פענסיאנאט

אין ווישניאווא גורא א. פ.

„KONKURENCJA"

אינה. יאסקאוויטש אייגענע ווילע

איז נאך א גרינדליכען איבערבוי און בענצליכען רעמאנט שוין ערעפענט געווארען

און עמפפעהלען דעם ג' פובליקום: זוניגע צימערן מיט עלעקטריש ליכט, טעגליך ראדיא-קאנצערט, פערשידענע פערוויילונגען א. ז. וו. שטרענג כשר'ע געשמאקהאפטע קיך.

סאלידע בעהאנדלונג ! —::— ערמעסיגטע פרייזען!

בעמערקונג: אין דער נייא-אויפגעבויטער פריטכטיגער וועראנדע מוסטן טאנ פון 5—8

Five o'clock

וויכטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע

היטען

אויף גאנץ נייע און אויף נייע היטען צו 3.50 געדענקט די אדרעס

Modystka „TOLA"

23 Żawadzka 23
II. wejście parter

שייטלען

צו בעקומען

קערש,

סקווערא 15

זומער-קאלאניע

ביים פעראיין „נותן לחם"

איינשרייבען פון יונגלעך קומט נאך פאר פלאץ דאמבראווסקא 4.

Dr. MICHAŁ ASZ

צוריקגעקעהרט

32 Andrzeja 32

tel. 159-18.

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

נעהמט אן פון $6^1/_2$–$4^1/_2$.

פאר גאלד, בריליאנטען, פערל, ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטען

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

כעמיש-באקטעריאלאנישער לאבאראטאריום

מ. שאץ

לאדז, פעטריקאווער 37.

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 או.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
14 יוני 1934

סוף פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

צווישען צוועלף און איינס ביינאכט

אַלץ איז גוט, וואָס האָט אַ גוטען סוף. אויסער־ליך האָט זיך יעהענפאַלס גוט געענדיגט די איצטיגע סעסיע פון דער ענטוואפנונגס־קאָנפערענץ. עס איז אַנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, און אַלע, אויסער די איטאַליענער, פאַלאַקען און טיטולעסקו אויך פון דער סאוויעטישער דעלעגאַציע, זע'נען געבליבען צופרידען, אַלע בעגריסען אייבער דעם אַנדע־ען און זאַגען איינער דעם צווייטען קאָמפּלימענטען.

מיר זעגען שוין געוואוינט דערצו, מען זאָל אין זשענעווע פערבינדען זאַכען, וואָס בינדען זיך נישט בכלל און פעראייניגען זאַכען, וואָס פעראייני־גען זיך נישט, און נאָך איינמאל זאָגען מיר פון זשענעווע געוואוינט געוואָרען, אז די הסכמות אין זשענעווע און אויף די אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענ־צען ווערען דערגרייכט איז סאמע לעצטען טאג, צווישען צוועלף און איינס אַ זייגער ביינאכט.

אַזוי איז עס געווען אויך איצט. אויב מען זאָל נעהמען די רעזאָלוציע אַליין פאַר זיך, וועלכע איז צונויפגעשטעלט פון צוויי בעזונדערע פראָיעקטען, פון די פראַנצויזען און פון ענגלענדער הענדערסאָן, איז, פערשטייט זיך, די פערבינדונג נישט קיין שום פערבינדונג. אין רעזולטאט איז פון אַנהויב פאַ־האַן אַנ'אָנווייזונג אויף פיר מעמאָראַנדומס פון די גרויסע מלוכות, פון ענגלאַנד, פראַנקרייך, איטאַליען און דייטשלאַנד, פון וועלכע יעדער איז געבויט אויף גאַר אַנדערע פרינציפען.

עס איז בעוואוסט, אַז יעדער פרוב צו געפינען וועלכען עס איז קאָמפּראָמיס האָט זיך נישט איינגע־גען, וועגען וויאַס עס רעדט זעהר איבערצייגענד אויך דאָס פראַנצויזישע בלויע בוך און דעם בעריכט פון פּאַריז, בערלין און רוים. אין בוך איז אויך פערהאַן אַ ספּעציעלער פּאַראַגראַף, וואָס איז געוויד־מעט די פּריוואַטע געשפּרעכען מיט דייטשלאַנד. די בעדייטונג און די וויכטיגקייט פון די רעזאָלוציעס בעשטייט גאָרנישט אין דיזערע פּראַקטישע רעזול־טאַטען, אַזעלכע דאַרף מען נישט ערוואַרטען. די בעדייטונג בעשטייט אין גאָר עפּעס אַנדערש, וואָס האָט אָבער פאַר דעם גורל פון אייראָפּע אין דער באַהענטסטער יעדענפאַלס צייט די עקשטראַנגיגע ראַלע אַ גרעסערע בעדייטונג אידער די פעסטשטע־לונג וועגען לופט־פלאָטען, וועגען האַנדעל מיט וואָפען א. אז. וו.

פון ערשטען מאָמענט אָן פון דער איצטיגער סעסיע איז שאַרף און בולט געשטאַנען די פראַגע צי האָט פראַנקרייך ברעה, ווי דאָס האָפען געמיינט די ענגלענדער, איינצוריסען מיט ענגלאַנד און פאַר־בען אויפצושטעלען אַ קאָנטינענטאַלען בלאָק, וואָס זאָל אַרומנעהמען דייטשלאַנד, ווי מיט אַנ'אייזערנער וואַנד, אָדער פראַנקרייך וועט פרובען אין לעצטען מאָמענט, זאָל זיין פאַר'ן פרייז פון גרויסע הנחות, אַפהיטען די פריינדשאַפט פון ענגלאַנד. אויפ'ן אייב רייס פון פראַנקרייך מיט ענגלאַנד האָבען געשפּילט די איטאַליענער און טיטולעסקו אויף דער סאוויעטען פערבאַנד. ווייל ווען פראַנקרייך וואָלט געהאַט ענט־גילטיג איינגעריסען מיט ענגלאַנד, דאַן וואָלט זי כדי צו שאַפען אַ קאָנטינענטאַלען בלאָק, זיך דער־נעהנטערט מיט איטאַליען און נאָך נעהנטער גע־קומען צו די סאוויעטען.

אָבער אין לעצטען מאָמענט האָט באַרטו, ווי מען פערזיכערט לויט'ן פערלאַנג פון דומערגן, (דער ביי האָט געשפּילט אַ גרויסע ראָלע דער ספּעציעלער שליח פון פּאַריז, וועלכער איז געקומען מיט בעזונ־דערע אינסט־רוקציעס, דער פלאָט־מיניסטער פּעטרי) בעסער געוואָלט גיין אויף הנחות און האָט בעשלאָ־סען אויסגעקליבען די פריינדשאַפט מיט גרויסבריטאַניען. אין דער בעקרעפטיגונג און אין דער בעניי־אונג פון דער ענגליש־פראַנצויזישער פריינדשאַפט, וועלכע איז, ווי עס האָבען אונטערגעשטראָכען באַרטו און אידען, דער וויכטיגסטער מאָמענט פון אייראָפּעאישען שלום, בעשטייט די גרויסע בעדייטונג פון דער אָנגענומענער רעזאָלוציע, ווייל זי איז אַ בייער בעווייז. ווי עס האָט זיך אויסגעדריקט אידען, פון דער קראַפט און פון דער רעאַלקייט פון דער דאַ־זיגער פריינדשאַפט. פאַר דעם האָט געלוינט צו בעצאָהלען אַ גרעסערען פּרייז, ווי דאָס דערמאָנען מכוח'ן צוריקקעהר פון דייטשלאַנד קיין זשענעווע און אַט פאַרוואָס.

די ביידע פערשטענדיגונג צווישען פראַנקרייך און ענגלאַנד אונטערשיידט זיך פון די פריהערדיגע דערמיט, וואָס דאָס מאָל האָבען ביידע מלוכות זיך דעררעדט ביז'ן סוף. אין אָנהויב יולי פאָהרט באַרטו לויט דער איינלאַדונג פון מאַקדאָנאַלדען קיין לאָנדאָן. דאָרט וועלען אויסגעאַרבייט ווערען די בע־דינגונגען, וואָס וועלען דערנאָך פאָרגעלייגט ווערען דייטשלאַנד מכוח דעם צוריקקומען פון דייטשלאַנד קיין זשענעווע און איז פעלקערבונד. אויב דייטש־לאַנד וועט זיי אָפּוואַרפען, דאַן וועט זי טראָגען די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דעם דורכפאַל פון דער קאָנפערענץ, און דאַן וועט דאָס היטלער־לאַנד זיין אינגאַנצען איזאָלירט, און אויב דייטשלאַנד וועט אָננעהמען די בעדינגונגען, דאַן וועט זיי מוזען פיל נאָכלאָזען פון איהרע פאָדערונגען.

אויף דעם אופן וועט נישט נאָר בעזייטיגט ווער־רען די געפאַהר פון אַרויפלייגען אויף פראַנקרייך די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן אומערפאָלג פון דער קאָנפערענץ נאָר עס וועלען אויך דערגרייכט ווערען רעאַלע רעזולטאַטען. דייטשלאַנד וועט מוזען אַ נעה־מען דאָס, וואָס איהר וועט פאָרגעלייגט ווערען, אָדער זי וועט פערליר'ען די אונטערשטיצונג פון ענגלאַנד.

און דאָס איז די פּאָליטישע בעדייטונג פון דעם הסכם, וואָס איז דערגרייכט געוואָרען צווישען ענג־לאַנד און פראַנקרייך. די איטאַליענער זענען דערביי געבליבען ביי גאָרנישט און ליטווינאָוו איז נישט גע־לונגען צו שפּילען די ראָלע, וועלכע ער האָט געוואָלט בעקומען פאַר די סאוויעטען: אָבער דאָס האַלט מען אין זשענעווע, האָט נישט צו קיין גרויסע בע־דייטונג. (לען)

די געשיכטע חזרט זיך איבער

אויפ'ן פאָן פון פויליש-דייטשען פלירט

אין אַנ'אַרטיקעל אונטער דעם געבראַכטען נאָמען שרייבט א. צינצינאַטוס אין ווילנער צייט:

ערשט אין דער פערגאַנגענער וואָך האָט מען אין ווילנע געפייערט דעם אנדענק פון דעם בע־ריהמטען פּוילישען קיסר, דעם „ליטווין" וולאַדיס־לאַוו יאַגעלאָ, וועלכער האָט דורכגעפיהרט די פון אַ גרויסען היסטאָרישען פערנעם פעראייניגונג צווי־שען צוויי פעלקער, צווישען ליטווינער און פּאָ־ליאַקען.

די פּויליש־ליטווישע אוניע איז געווען אַ דירעקטער רעזולטאַט פון דעם בעדראָהטען צו־שטאַנד פון די אַזויגערופענע „קרעסטן", פון די געביטען, אויף וועלכע דער „זאַקאָן קושיזשאַצקי" האָט פערשפּרייט זיינע פליגלען. דאָס איז געווען אַ גרויסער היסטאָרישער קאַמף, וועלכע האָט אין דער געשיכטע געדאַרפט דעצידירען וועגען דער עקזיסטענץ און דער קולטור פון די ביידע פער־אייניגטע פעלקער.

דער „זאַקאָן קושיזשאַצקי" האָט דאַ אין אונ־זערע קאַנטען, נאָך מיט 500 יאָהר צוריק גע־וואָלט פערשפּרייטען „קולטור" אויף זיין שטייגער מיט פייער און שווערד.

„אונזער" ווילנער יאַגעלאָ איז געווען דער גרויסער העלד, וועלכער האָט אונטער גרינוואַלד אין יאָהר 1410, צונויפגעפיהרט דאָס פּוילישע און ליטווישע ריטערטום אויף דעם דעצידירענדיגען שלאַכט מיט די „קושיזשאַקעס". די גרינוואַלדער העלדער האָבען דאַן אויף אַ לענגערע צייט אַ סוף געמאַכט צו די „יערמאַנישע אַפּעטיטען". דער „זאַקאָן" האָט אָנגעהויבען צו רעדען אַנדערע דיבורים, אָבער די אייביגע שנאה צו פּוילען אין ליטע איז געבליבען טיף אין האַרצען און איז זאָרגפעלטיג געפלעגט געוואָרען, ביז זי האָט ווי־דער אויפגעבליהט אין די צייטען פון פרידריך דעם גרויסען.

צי געפינען מיר נישט אין דעם דאָזיגען 500-יאָהריגען פראַגמענט שטאַרקע אַקאָרדען פון דער געגענוואַרט?

דאָס „קרייץ־ציגערטום" האָט געליטען אַ מורא'דיגע מפלה אויף די שלאַכט־פעלדער פון מערב־אייראָפּע — פרובט עס מיט פערשידענע מיט־לען קאָמפּענסירען די פערלוסטען אין מזרח־איי־ראָפּע. און אין דער דאָזיגער אַקציע פון „דראַנג נאָך אָסטען" ווערען בענוצט פערשידענע מעטאָ־דען.

מיט איינינע יאָהר צוריק האָט מען געמאַכט פּראָפּאַגאַנדע אויף אַ ברוטאַלען, העצערישען און גרילצענדיגען אופן. איצט מאַכען דאָס די היינטיגע „קרייץ־ציגער" דורך כיטרער, בעהאַלטענער און צביעות'דיגער דיפּלאָמאַטיע, דורך דער געמיינער, פעררעטערישער און געהיימער דיפּלאָמאַטיע, וועל־כע איז אזוי גלענצענד געשילדערט אין מיצקע־וויטש'עס „קאָנראַד וואַלענראָד" און שענקעוויטש'עס „קושיזשאַצי".

דאָס היינטיגע דייטשלאַנד איז פולשטענדיג ענהליך צום אַמאָליגען „זאַקאָן קושיזשאַצי". ביידע: סיי די שטורעם־אַפּטיילונגען, סיי די אַמאָליגע „קושיזשאַקעס" זענען געווען „קולטור־טרעגער" פּרעדיגער פון אַ בעשטימטען מיטאָס. אַמאָל האָט די מיטאָס געהייסען „קריסטענטום", היינט הייסט די מיטאָס „ראַסען־טעאָריעס" — אָבער דער פונ־דאַמענט פון ביידע מיטאָס איז געווען ווילדע שנאה צו די שכנות'דיגע פעלקער.

ס'איז געקומען דער דייטשער פּראָפּאַגאַנדע־מיניסטער ד"ר געבעלס און ער האָט פאַר דער וועלט פון פּוילישע דיפּלאָמאַטען און אינטעלעקטואַליס־טען ענטוויקלען די געבוירטע אויף אינסטינקטען און עמאָציעס, אַנטי־אינטעלעקטואַליסטישע „ראַסען־טעאָריעס" — די אידעאָלאָגיע פון ווידער־אויפגע־לעבטען „קרייץ־ציגערטום".

מיר, יודען, וועלכע לעבען אין פּוילען אין די מיליאָנען, וועלכע זענען ענג פערבונדען זינט הונדערטער יאָהרען מיט דעם דאָזיגען באָדען — פערמאָגט אַ געזונדען קריטישען חוש. מיר זאָ־גען, — אַז דער היטלעריזם איז אַ בלוטיגער שונא נישט נאָר פון אונז, נאָר פון דער גאַנצער מענש־הייט, אַז דער היטלעריזם — דאָס איז אַנ'עמאַ־נאַציע פון דעם בלוט־דורשטיגען און פעררעטערי־שען „קרייץ ציגערטום" און אַז די פּלוצלינג ער־וואַכטע ליבע פון דהיטלעריזם צו פּוילען — דאָס איז די ליבע פון אַ גיפטיגען כיטרען שלאַנג, וועלכער וואַרפט זיך אויפ'ן האַלז קושען, כדי צו דערווערגען.

„אונזער" ווילנער וולאַדיסלאַוו יאַגעלאָ האָט גלענצענד פערשטאַנען די פּסיכאָלאָגיע און די בע־האַלטענע געבנג פון די „קושיזשאַקעס".

צי פערשטעהען אויך דאָס די היינטיגע רע־גירער פון פּוילען, די נאָכפאָלגער פון דעם גרויסען קעניג יאַגעלאָ? מען קען דערין צווייפלען, אָבער וואָס ניכער זיי וועלען דאָס אָנהויבען צו פער־שטעהען אַלץ בעסער און בעזונטער איז עס פאַר פּוילען.

דער זעלבסטמאָרד-מנהג אין יאַפּאַן

אַזאַ, וואָס די אייראָפּעיער קאָנען גאָרנישט בעגרייפען

דער פראַנצויזישער שרייבער מאַרק שאַדורן, וועלכער רייזט אַרום איצט איבער יאַפּאַן, דער־ציילט אין „פּאַרי סואַר" אינטערעסאַנטע זאַכען וועגען די עפּידעמיעס פון זעלבסטמאָרדען אין לאַנד פון דער אויפגייענדיגער זון.

די דאָזיגע עפּידעמיעס טראָגען אַ פּעריאָ־דישען כאַראַקטער און זענען פערביג'ען מיט די צייטען פון יאָהר. די גרעסטע צאָהל זעלבסט־מאָרדען פאַלט אויס אין פריהלינג, די קלענסטע צאָהל אום ווינטער. דורכשניטליך נעהמען זיך דאָס לעבען יעדעס יאָהר פון 5 ביז 6 טויזענד מענשען. אינטערעסאַנט איז, אַז אין יאַפּאַן זענען פאַראַן בעזונדערע צענטערען, וואוהין עס פּאָה־רען זיך צונויף יעדעס יאָהר פון גאַנץ יאַפּאַן קאַנדידאַטען אויף יענער וועלט. אַזעלכע ערטער זענען למשל דער וואולקאַן מיכיר, דער וואַסער־פאַל קעגאָן, די סקאַלע קאַמאַקירא, דער ים־איינגוס אזא אויפן אינזעל קאַמאַקיזא.

אויפן לעצטען טרינקען זיך צומייסטענס האָפנונגסלאָז פערליבטע פּראָיען. וואָס שייך די סיבות פון די זעלבסטמאָרדען, קאָן מען זיי איינ־טיילען אין דריי קלאַסען, וואָס זענען בעקאַנט אין דער גאַנצער וועלט: אָרימקייט, אונהיילבאַרע קראַנקהייט און נישט בעפרידיגטע ליבע. אָבער צוזאַמען מיט די דאָזיגע זעלבסטמאָרדען קומען אין יאַפּאַן פאָר זעלבסטמאָרדען צוליב סיבות, וואָס זענען חוץ יאַפּאַן אינגאַנצען נישט בעקאַנט.

לויט דער מיינונג פון שאַדורן זענען דער מעהרסטערטייל פון די זעלבסטמאָרדען פון דעם לעצטען אָרט. אין יאַפּאַן איז אַ שטייגער פאַראַן אַ בעזונדערער פּעריאָד, וועלכער ווערט דאָרט אָנגערופען „דאָס יאָהר פון פייערדיגען פערד". לויט דעם איינגעגלויבענעם פאָראורטייל, זענען אַלע פרויען, וואָס ווערען געבוירען אין דעם יאָהר, נעפאַסט אָדער בעשטימט אויף צו דער־הרגענען זייערע מענער. דעריבער טוען די מיידלעך, וואָס האָבען געהאַט דאָס אומגליק געבוירען צו ווערען אין יאָהר פון פייערדיגען פערד, זיך ווידמענען נישט צו הייראַטען.

די דערמאָנטע צייט האָט נישט קיין פון פאַר־אויס בעשטימטען ציקל, די צייט ווערט יעדעסמאָל בעשטימט אין אַנ'אַנדער טערמין און יעדעסמאָל טוען די פּריסטערס בעשטימען אַ בעזונדערען פּע־ריאָד פאַרן דערמאָנטען יום־טוב. דאָס לעצטע מאָל איז דאָס דערמאָנטע יאָהר געווען אין יאָהר 1906, דער גרעסטער טייל פון די מיידעלעך, וועלכע זענען אין דערמאָנטען יאָהר געבוירען געוואָרען, האָבען ביז איצט נישט חתונה געהאַט און וואַרטען אויף אַ נייעם רשות, וואָס עס זאָל מיט זיי זיין. זיי ליידען נאַטירליך פון דער לאַגע, אין וועלכער זיי געפינען זיך. אַ געוויס גרויסער פּראָצענט פון זעלבסטמאָרדען אין לויפענדיגען יאָהר פאַלט אויס אויפן חלק פון די מיידלעך, וואָס זענען אין דערמאָנטען יאָהר געבוירען גע־וואָרען.

נישט זעלטען זענען די פאַלען פון זעלבסט־מאָרדען צוליב צו גרויסען גליק. אַנ'ערשיינונג וועלכע איז אונז אייראָפּעער בכלל נישט בעוואוסט אָט איז אַ כאַראַקטעריסטישער בריף פון אַ סאָלידען יאַפּאַניער, וועלכער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין יאָהר 1934:

„איך בין זעהר גליקליך. די געשעפטען גייען מיר גוט. איך האָב אַ זוהן אַ יורש. איך בין פערהייראַט מיט דער איינציגער פרוי, וועלכע איך האָב אין מיין לעבען געליבט. ביי אַזעלכע בע־דינגונגען רעכען איך, אַז אַלעס וואָס קען נאָך מיט מיר געשעהען, וועל איך דערפיהלען ווי אַ אומגליק".

אַ מיידעל, וואָס איהר חתן קעמפט אין מאַנ־דזשוריען, לאָזט איבער נאָך איהר טויט אַ בריף פון אַזאַ אינהאַלט:

„איהר זייט געווען פערוואונדעט. איך שוואַ־כע פרוי, קען אפילו נישט דינען דעם פאָטערלאַנד. פלעגענדיג איך. כדי צו קענען כאָטש עפּיס געבען דער היימאַט, הרגע איך מיך".

אַ יונגער לייטענאַנט, רעכענענדיג, אַז די אַ פּאַנישע אויבערקאָמאַנדע פיהרט די קריגס־אָפּעראַציעס נישט גענוג ענערגיש, האָט זיך געע־פענט דעם בויך ביי די טויערן פון אינערן־מיני־סטעריום. דער יאַפּאַנישער זעלבסטמערדער האַנדלט מיט אַ קאַלטבלוטיגקייט, וואָס רופט אַרויס בע־וואונדערונג. די פּערזאָנען, וואָס ענדיגען מיט זיך אין די צענטערען פון זעלבסטמאָרד, קומען צו פאָהרען אויפ'ן אָרט פון זייער טויט, אין אָוועַנד ערב דעם בעשטימטען טאָג, נעכטיגען איבער אין האָטעל, עסען אָנבייסען, שיקען אַוועק אַ בריף אַהיים און שפּרינגען אַראָפּ אין קראַטער פון וואול־קאַן. אָדער פון אַ סקאַלע אַין ים אַריין. פון נישט לאַנג אָן האָט די מאַכט אָוועקגעשטעלט אין די דאָזיגע צענטערען וואַכען, אָבער דאָס איז בלויז אַ פאָרמעלקייט, די וואַכען אַליין האַלטען, אַז שטערען דעם זעלבסטמערדער איז אַ זינד, פאַר וועלכען די געטער קענען שטראָפען. זעהענדיג, אַז עמיצער וואַרפט זיך אין אָפּגרונד, דרעהען זיי זיך אַוועק און זענען מתפלל צום הימעל.

דער נייער אימיגראַציאָנס-דירעקטאָר אין א"י

בעשטימט אלס מיטגליד פון רעגירונגס-ראַט

ירושלים (יט"א) אויפזעהר האָט דאַ אַ־ויס־גערופען דער פאַקט, אַז דער נייער דירעקטאָר פון אימיגראַציאָנס־דע־פּאַרטאַמענט פון דער א"י־רעגירונג ה' מילס, איז בעשטימט געוואָרען אַלס מיטגליד פון רעגירונגס – ראַט. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערט אָנגעוויזען אַז דער פריהערדיגער אימיגראַצי־אָנס־דירעקטאָר, היימסאָן, איז נישט געווען קיין מיטגליד אין דעם רעגירונגס־ראַט — וואָס איז דער מיניסטער־קאַבינעט פון דער ארץ־ישראל־רעגי־רונג, הגם ער איז געווען דערצו בערעכטיגט.

דאס לאדזשער רעבן

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג א 14 תמוז תרצד	**יוני**
	זון-אויפגאנג 3.15
	זון-אונטערגאנג 7.56

א מארד אין מיטן העלן טאג אין באלוט

עטליכע באנדיטן דערשטאכן א דורכגעהער

(2) נעכטן איז אין באלוט ווידער פארגעקומען א שוידערליכער מארד, וועלכער איז אויסגעפירט געווארן אין העלן טאג.

אײנס א זייגער בייטאג איז דורך די פעלדער ביי דער אוזשענדיניטשא גאס אויף באלוט אדורכגעגאנגען דער ארבייטער ס׳ליוזשטער מיכאלאק פון דרעוואוסקא 95, מיכאלאק איז געגאנגען אין דער פאבריק אריין.

אין א געוויסן מאמענט איז מיכאלאק פארהאלטן געווארן דורך דריי פערשוינען, וועלכע האבן פארלאנגט פון מיכאלאקן פאפיראסן, ווען מיכאלאק האט אפגעזאגט און דאמאלס האבן די באנדיטן איהם אנגעהויבן צו באלעגן מיט שטעקנס און שטיינער.

דער פארבלוטיגטער מיכאלאק האט זיך ארויסגעריסן פון די אנפאלערס הענד און האט אנגעהויבן צו לויפן אין דער זייט פון לימאנאווסקיגע, די באנדיטן האבן איהם אנגעיאגט און דערלאנגט מיט מעסערס וואו ס׳האט זיך באר געלאזט.

א׳מ׳צער פון די דורכגעהער האט מיטגעטיילט וועגן אנפאל דעם ערשטן פאליציי־קאמיסאריאט, באר אידער די פאליציי איז געקומען האט זיך די אנפאלער איינגעגעבן צו אנטלויפן. דעם שווער פארוואונדעטן מיכאלאק האט מען אפגעפירט אין שפיטאל, וואו ער איז געשטארבן. די פאליציי האט ארעסטירט 4 פערדעכטיגע קריסטליכע וואוילער־יונגען, וועלכע זענען פערדעכטיגט אין אויספירן דעם מארד.

דאס געריכט האט בעשטימט א שבועה פאר אנ׳אנגעקלאגטן

כאראקטעריסטישער פראצעס אין לאדזשער קרייז־געריכט

(2) אין קרייז־געריכט איז נעכטן פארגעקומען פאלגענדער כאראקטעריסטישער פראצעס, בשעתו האט א געוויסער אראלף פריידענשטאק אנגעקלאגט זיין ברודער טעאדאר, אז ער האט גענומען צו גרויסע פראצענטער פון א הלוואה וואס טעאדאר האט געגעבן אראלפ׳ן, אזוי האט טעאדאר גענומען ביי זיין ברודער 54 פראצענט א יאהר.

דער דאזיגער פראצעס איז שוין איינמאל פאר געקומען אין שטאטישן געריכט און היות ווי ס׳זענען נישט געווען קיין גענוגענדע בעווייזן איז טעאדאר פריידענשטאק פרייגעשפראכן געווארן.

דער אנקלאגער האט אפעלירט און נעכטן אויפ׳ן פראצעס האט דער אדוואקאט פון אנקלאגער געפאדערט, אז טעאדאר זאל אפגעבן א שבועה, דאס ער האט נישט גענומען קיין ליכוד־פראצענט, דער אדוואקאט פון אנגעקלאגטן האט אנגעוויזן, אז קיין שום שטראף־קאדעקס זעהט נישט פאר קיין שבועה פאר׳ן אנגעקלאגטן און האט דעריבער געבעטן אויך זיין קליענט צו בעפרייען פון דער שבועה.

דאס געריכט האט אבער בעשלאסן, אז טעאדאר זאל שווערן אין דער קירך און צוליב דעם איז דער פראצעס אפגעלייגט געווארן.

דער דאזיגער בעשלוס פון געריכט איז שטארק קאמענטירט געווארן דורך דער יורידישער וועלט.

היי־יאהריגער „ים־יום־טוב"

(מ) אין זיצונגס־זאל פון מאגיסטראט איז פארגעקומען א זיצונג פון שטאטישן קאמיטעט פון „ים־יום־טוב".

דער קאמיטעט האט זיך קאנסטיטואירט. פארזיצער — קאמיסאר איגנאץ. וואיעוואודקי, פון דער פרעסע־קאמיסיע איז פארזיצער רעדר. גומקאווסקי. עס איז אויך געשאפן געווארן קאמיסיעס פאר זאמלונג און ארגאניזאציע, דער סעקרעטאריאט געפינט זיך אויף פרייהייטס־פלאץ 14. טעל. 218,01 פון 8 פריה ביז 3 בייטאג. אויך אין לאקאל פון דער ים־ליגע, קילינסקי 109 טעל. 139,70 פון 4 נאכמיטאג ביז 8 אווענד. דאס פראגראם פון יום־טוב, וואס איז פארגעזעהן אויפן 28. יוני, ווען בעשטעהט פון א־קעסטע־ס שפילען אויף די שטאטישע פלעצער און פארלעזונגען אין קינאס און טעאטערס.

דעם 29. יוני פייערליכע גאטעסדינסטן אין די געבעט־הייזער פון אלע רעליגיעס און פראפאגאנדע און גאסן־זאמלונגען לטובת׳ן פאנד פון ים־פערטיידיגונג.

דעם 28. און 29. יוני וועט די שטאט דעקארירט ווערן מיט מלוכה־פעהנער און לענטעס פון דער ים און קאלאניאל־ליגע.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון „מחזיקי חולים"

אלס פארזיצענדער איז געוועהלט געווארן ה׳ יעקב גאסטפריינד. אלס אסעסארען ה׳ משה ליבראך און ה׳ וואלף יוזעפאוויטש, אלס סעקרעטאר ה׳ לייב זילבערבערג.

ה׳ שמואל הירש מייראוויטש גיט אפ דעם קאסע בעריכט, וואס ווערט דורך דער אלגעמיינער פערזאמלונג אקצעפטירט.

ה׳ יעקב דוד יאמניק לעזט איבער דעם טעטיגקייטס־בעריכט, פון וועלכען עס איז צו זעהן, אז מיט דער מעדיצינישער הילף, פון געלד־שטיצע, פון משמורים און קויהלען, האבן זיך בענוצט העכער 9 טויזענד פערזאן אין משך פון לעצטן יאהר.

ה׳ קאנסטענט לייענט איבער דעם פראטאקאל פון דער רעווידיר־קאמיסיע. די אלגעמיינע פערזאמלונג דריקט אויס א דאנק די פערוואלטונג און עס ווערט בעשטעטיגט דער בודזשעט אויפן יאהר 1934/35 אויף די סומע פון 21,000 זל. עס ווערט געוועהלט א פערוואלטונג: שמואל שטרויסמאן — פרעזעס. זיינוועל קאנסענס — וויצע־פרעזעס, נתן פערסיל — סעקרעטאר, זעליג ראפון, יעקב דוד יאמניק, יודעל גראסמאן, יעקב היללער, משה גוטערמאן, יחיאל מאיר לאסקער, וואלף סוסעק; רעווידיר־קאמיסיע: פישעל האללע, משה וויינבערג און מנחם פאנעל.

א פויער אונטער א לאסט־אויטא

(א) אויפ׳ן זגערזשער שאסיי איז דער פויער אדאלף לעהמאן ארונטער־געפאלן אונטער א לאסט־אויטא און איז שטארקליך פערוואונדעט געווארן.

די ארויסגערופענע פאנאטאריע האט דעם פויער איז א האפנונגסלאזן צושטאנד אפגעפירט אין א לאדזשער שפיטאל.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטן, מענער־שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

צלע ארט צנא ליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעסעניצע־פרייזן.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאש פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשעיאזד 59). אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50).

מיר רופען אלע

אנטיילצונעהמען אין דער 30־טער מלוכה־לאטעריע!

א לאס פון דער גליקליכסטער און גרעסטער קאלעקטור פון

ס. יאטקא.

22 פיעטריקאווער 22

דארף בעזיצען יעדער איינציגער בירגער!

סיסטעמאטישע גנבה ביי א יובילער

דורך צוויי שטענדיגע „קליענטען"

(2) טאדעאוש באנקעוויטש, דער בעזיצער פון יובעליר־געשעפט באווראט 63 האט פעסטגעשטעלט, אז יעדעס מאל ווען זיינע צוויי בעקאנטע קליענטען בעזוכען זיין געשעפט פעהלען דערנאך פערשידענע יובילער־חפצים.

ווען די צוויי קליענטען זענען ווידעראמאל געקומען אין געשעפט האט באנקעוויטש בעשלאסן זיי צו דעמאסקירען, ער האט טאקע בעמערקט, אז די „קונים" נעהמען אריין אין טאש זייגערלעך. האט באנקעוויטש געשיקט נאך פאליציי.

בעת דער פערזענליכער רעוויזיע האט מען ביי די קליענטען געפונען 2 גאלדענע פינגערלעך מיט בריליאנטען און א גאלדענע קייטעלע, וועלכע די קליענטען האבן צוגעגנבעט בעת דער האנדעלס־טראנזאקציע. די „קונים" זענען געווען: אברהם יצחק אושעראוויטש און אברהם קאטשקא. בעכטען זענען די צוויי אנגעקלאגטע פערמשפט געווארן אויף 6 חדשים טורמע יעדער און אפצולעגן דאס אויספיהרען די שטראף אויף 2 יאהר.

דער „לאפפ"־מארש אין גאז־מאסקעס

אין טאג פון יום־טוב פאר פוילישע ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג, וועלכער איז פארגעקומען דעם 10. יוני איז דורכ׳ן שטאטישן „לאפפ" קאמיטעט ארגאנזירט געווארן א מארש פון „לאפפ" אין גערעטען־גאז־מאסקעס. די טראסע פון מארש האט זיך געצויגען 4 קילאמעטער איבער די גאסען שעגיעוויטש, נאווראט, פיעטריקאווער, באנדורסקיעגא, זשע ראמסקיעגא, פאניאטאווסקי־פארק, קאפערניק, קארא׳לעווסקא, אל. אוניא ביז צו דער מעטע אויפ׳ן פלאץ פון ל־ק־ס־

צום מארש האבען זיך געמעלדעט 20 מאנשאפטען פון „לאפפ" צו 6 מענשען יעדער, צו דער מעטע זענען אנגעקומען 16 מאנשאפטען: 14 מענערישע און צוויי פרויען־מאנשאפטען. די פרייזען זענען פערטיילט געווארען אויף פאלגענדען אופן: דאס ערשטע ארט האט פערנומען די מאנשאפט פון האפריכטערס פאבריק, צווייטע ארט די מאנשאפט פון י. ק. פאזנאנסקי, דריטע ארט — די מאנשאפט פון ווידזעווער מאנופאקטור.

פון די פרויען־מאנשאפטען האט דאס ערשטע ארט פערנומען די מאנשאפט פון דער ווידזעווער מאנופאקטור אויך דאס צווייטע ארט האט פערנומען די צווייטע מאנשאפט פון דער ווידזעווער מאנופאקטור.

קאנפליקט אין דער זייד־אינדוסטריע

(א) צוליב דעם, וואס זיי זייד־אינדוסטריעלער האבען געקינדיגט דעם קאלעקטיוון אפמאך, האבען די ארבייטער בעשלאסען צו סטרייקען און האבען זיך ווענדען צום ארבייטס־אינספעקטאר וועגען אינטערווענירען ביי די אינדוסטריעלער, זיי זאלען אונטערשרייבען דעם קאלעקטיוון אפמאך.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אויף ביעצאלא 3 האט מען אונטערגעווארפען א 6־חדשימדיגע יונגעלע, די פערברעכערישע מוטער ווערט געזוכט.

פאבאר פון יאהרגאנג 1913

מארגען, פרייטאג, ד. 15 יוני ה. י. 8 אינדערפריה דארפען זיך שטעלען צו דער מיליטער איבערזיכט פאר דער פאבאר־קאמיסיע נומער 1, (פיעטריקאווער 89) די פאבאר־פליכטיגע פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפן שטח פון 11 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

H Ch I J K L Ł

פאר דער פאבאר - קאמיסיע נומער 2, פיעטריקאווער 89) קווער־אפיצינע צווייטער שטאק־די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פונ׳ם 14 קאמיסאריאט מיט די אנפאנג־אותיות:

Sz Z Ż Ź

די פאבאראוועס דארפען האבען ביי זיך א פערזענליכען דאקומענט, אדער אנ׳אידענטיש־קייט־שיין מיט א פאטאגראפיע, א רעגיסטראציע־שיין, אנ׳אדראטסעניע־קארטע, א שול־שיין און א פאך־בעשטעטיגונג.

מארגען סוף פון שול־יאהר

(2) מארגען וועלען אלע שולען געשלאסען ווערען אויף דער צייט פון זומער־פעריען.

אין די פאלקס־שולען וועלען פארקומען פייערליכע סיומ׳ס פאר די שילער. מארגען וועלען אויך פערטיילט ווערען די שול־צייגענישען.

די זומער־פעריען וועלען דויערען ביז׳ן 20. אויגוסט.

אונטערהאנדלונגען וועגען נייע קאנטינגענטען אויף טעקסטיל־סחורות

(אג) דעם 13 ד.ח. איז ארויסגעפאהרען קיין דענעמארק און האלאנד דער וויצע־דירעקטאר פון דער לאדזשער האנדעלס־קאמער ד״ר הענריק בערקאוויטש אין שייכות מיט די אונטערהאנדלונגען וועגען טעקסטיל־קאנטינגענטען, וואס הויבען זיך איינגיכען אן.

קאמף מיט בויך־טיפוס

(2) אין צוזאמענהאנג מיט׳ן אויבסט־סעזאן איז געווארען אקטועל די אקציע פון קאמף מיט בויך־טיפוס.

די לאדזשער סאניטאר־מאכט האט שוין ארויסגעגעבען געהעריגע פעראָרדנונגען, כדי אפצוהיטען די שטאט פון א מגפה.

נייע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען

(מ) דער אינדוסטריע־אמט ביים מאגיסטראט האט בעשטעטיגט 4 פראיעקטען פון אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען.

מעז מוז האנדלען עהרליך

(א) דאס לאדזשער שטאטישע געריכט האט בעכטען בעשטראפט דעם הינגען איינוואוינער א. בליך פון מארשאלקאווסקא 33 מיט 10 חדשים ארעסט פאר נישט צושטעלען די צוגעזאגטע סחורה דער פירמע מאקאווסקי אין לענטשיץ און האט שוין גענומען פאר דער זעלבער סחורה 930 זלאטעס.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע"

נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

פון מארגען, פרייטאג, דעם 15 ד. ח. און טעגליך גאסטאויפטריטען פון בעליבטען ארטיסט, זינגער און טענצער

בן־ציון וויטלער

צוזאמען מיט׳ן אנסאמבל פון פילהארמאניע־טעאטער.

אין רעפערטואר:

1. פרייליכער אפיציר
2. גאליציאנער חתונה
3. אייזערנער מאן
4. יאנקא ציגיינער
5. דער קאבארעט־זינגער
6. באנדיט דזשענטלמען
7. ווען א פאיאץ לאכט!
8. שווער צו זיין א קבצן

? וואס ווערט געשפילט די היינטיגע וואך ?

פרטים — מארגען.

אַ פאַבריק-שרפה

(א) אין קיִּשע און ענדערס פאַבריק איז פאַביאַניץ האָט אויסגעבראָכן אַ שרפה. אַ דאַנק דער ענערגיע פון די פייערלעשער, איז דאָס פייער שנעל איינגעלאָשן געוואָרן.

אַ סיסטעמאַטישע גנבה

(א) יאַקוב בירנבוים האָט געמאָלדן דער פאָליציי, אַז אין זיין באַנוועל-געשעפט קומט פאָר סיסטעמאַטישע גנבות. פאָליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג.

האַרבע שטראָף פאַר אָפּנאַרען די פייערלעשער

(2) די לאָדזשער שטאָט-סטאַראָסטווע האָט באַשלאָסן צו בעשטראָפן ביז 1 חודש אַרעסט און צו בעצאָהלן ביז 1000 זל. שטראָף, פאַר בייזוויליג אַלאַרמירען די פייערלעשער.

צוליב ליבע

(א) בעכטען פאַרטאָגס האָט מען אויף עק קילינסקי און פושעיאַוד געפונען אַ פערסמ'טע די 20-יעהריגע ווערזביקאַ דעמעלקאַ פון טאַרגאָוואַ 83. אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד האָט די פאַגאָטאָווע אַפגעפיהרט די זעלבסטמערדערין אין שפיטאל. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז אַנ'אַנגלישטע ליבע.

גרויסע גאָרטען-פערוויילונג לטובת די באָראָכאָוו-שולען

דעם שבת קומט פאָר אין העלענאָוו די טראַדיציאָנעלע גאָרטען - פערוויילונג לטובת די באָראָכאָוו=שולען.

יעדעס יאָהר ווערט די גאָרטען-פערוויילונג בעזוכט פון גרויסע מאַסען אַנהענגער און פריינד פון די באָראָכאָוו-שולען. ס'איז דעריבער צו דערוואַרטען, אַז אויך היי-יאָהר וועלען די ברייטע יודישע פאָלקס-מאַסען נישט אַדורכלאָזען די געלעגענהייט אונטערצושטיצען די באָראָכאָוו-שולען בפרט ווען דאָס פּראָגראַם איז אַ זעהר רייכעס.

אָרלאָזאָראָוו-טרויער-אַקאַדעמיע

קומענדיגען שבת, ווערט צום ערשטען יאָהר-צייט פון טראַגיש אומגעקומענעם פיהרער פון אַר-בייטענדען ארץ-ישראל, ד"ר חיים אָרלאָזאָראָוו, איינגעאָרדענט דורך דער ציוניסטישער אַרבייטס-פּאַרטיי „התאחדות", אין דער אָרלאָזאָראָוו-היים, פּילסודסקיעגאָ 76, אַ טרויער-אַקאַדעמיע, מיט דער בעטייליגונג פון די ה"ה: ד"ר ח. בערלאַס, פּראָפ. ב. ברעטהאָלץ, ד"ר ז. עלענבערג און אינזש. פ. לינדער, אונטער די לאָזונגען: דער קאַמף פאַר אַ פרייער עליה און יודישער אַרבייט, ארץ-ישראל די איינציגע האָפנונג פון די יודישע פאָלקס=מאַסען.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי"

ציגעל-נאָם 27 טעל. 112-25

היינט, דאָנערשטאָג, 9.30 אָוונט און אַלע טאָג גאַסטשפּילען פון

אַלעקסאַנדער גראַנאַך

פּרעמיער פון ריינהאַרד-טעאַטער און פון בערלינער שטאָדט-טעאַטער

צוזאַמען מיט העלענאַ באַרקאָווסקאַ

„די גאָלע לאַטע"

אַקטועלע צייט-פּיעסע אין 4 אַקטען פון ד"ר וואָלף, (אויטאָר פון „ציאַנקאַלי"). ספּעציעל געשריבען פאַר אַלעקסאַנדער גראַנאַך.

„די גאָלע לאַטע" איז ניי און אָריגינעל אין יעדער הינזיכט, און וועט לאַנג, לאַנג בלייבען אין זכרון. —:— בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 11 ביז 2 און פון 5 נאָכמ.

געבעלס איז ווארשא

(ענדע פון 1-טע זייט)

באַר. דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם איז אַ טיפּיש-דייטשע דערשיינונג, וואָס איז פערבונדען מיט די אייגענשאַפטען פונ'ם דייטשען כאַראַקטער און בלוט, מיט דער דייטשער געשיכטע. וואָס פליסט אַרויס פון דער דייטשער פערגאַנגענהייט, וואָס געשטאַלטעט זיך אין דער געגענוואַרט, און וואָס בליקט אַריין אין דער צוקונפט. עס וואָלט געווען אַ גרויסער טעות זיך פאָרצושטעלען, אַז דער נאַציאָנאַל=סאָציאַליזם, אַלס אַ גייסטיגע דערשיינונג, איז בעהערשט פון דער אַמביציע צו פערשפּרייטען איהר טעטיגקייטס-געביט אויסער די גרעניצען פון דייטשלאַנד, בכדי צו פיהרען אַ פּאָליטיק פון אַ אידעען=עקספּאַנסיע. צו דעם נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם קאָן מען אַנווענדען די ווערטער, וועלכע מוסאָליני האָט געזאָגט וועגען דעם פאַשיזם: „דאָס איז נישט קיין סחורה אויף עקספּאָרט". זיין אויפגאַבע איז נאָר אַנ'אינערליך דייטשע. אויב די וועלט פערטראַכט זיך וועגען דער דאָזיגער דערשיינונג איז עס איהר רעכט און פליכט. דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם וועט פונקט אַזוי, ווי איטליעניש אַנדערע גייסטיגע דערשיינונג פאָדערן פאַר זיך דאָס רעכט פערשטאַנען צו ווערען.

שפּעטער האָט געבעלס אַרומגערעדט די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע „רעוואָלוציע", איהר דינאַמיק, מעטאָדען און רעזולטאַטען. דערביי האָט ער אונטערגעשטראָכען, אַז קיין שום דייטשע רעגירונג האָט נישט גענאָסען פון אַזאַ ברייטער אונטערשטיצונג מצד די ברייטע פאָלקס-מאַסען. אין דייטשלאַנד איז דאָס פאָלק און די רעגירונג איין גאַנצעס, די נייע מלוכה-אָרדענונג אין דייטשלאַנד איז אַ מין פעראיידעלטע דעמאָקראַטיע. די נאַצ. סאָציאַליסטישע רעוואָלוציע איז געווען אַ בונט פונם מענערישען ווילען געגען דער פּאָליטישער פערשלאָסענקייט. מיט פולען צוטרוי קוקט איצט דאָס דייטשע פאָלק אין זיין צוקונפט. אַ העלדישע וועלט-אַנשויאונג דרינגט איצט אַדורך גאַנץ דייטשלאַנד. די קלאַסען-דיפערענצען, וועלכע האָבען פריהער דייטשלאַנד צעריסען און פעראומעגליכט יעדער קאָנסאָלידירונג פון איהר לעבענס ווילען, זענען אויסגעשאַלטעט געוואָרען און האָבען אָפּגעטראָטען דאָס אָרט פאַר סטעציפישער פאָלק=געמיינזאַמקייט. דאָס פאָלק האָט זיך מיט ניכטערער ענטשלאָסענקייט גענומען צו דער אַרבייט.

געבעלס שילדערט דערנאָך די קאָנסטרוק-טיווע אַרבייט פאַר די לעצטע 17 חדשים. ער שילדערט, ווי די אויטאָריטאַטיווע מלוכה האָט ליק-ווידירט דעם קלאַסען=קאַמף, נישט באַנאַטעליזי-רענדיג דערביי און בעטראַכטענדיג די סתירות'=דיגע פעראינטערעסירונגען.

געענדיגט האָט ער דעם ערשטען טייל פון זיין רעפעראַט מיט דער פראַגע: „אויב דאָס איז אמת, אַז רעגירונגען דאַרפען אָפּגעשאַצט ווערען בלויז לויט זייערע דערפאָלגען, און די געשיכטע וועט אַרויסגעבען איהר אורטייל נישט לויט די מאָטיווען און כוונות, נאָר לויט די טאַטען און דערגרייכונגען, טאָ צי וועט עס נישט זיין קיין חוצפה, אויב די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע רעוואָלוציע וועט שוין איצט פאָדערן דעם אורטייל?"

אין צווייטען טייל פון זיין רעדע גיט געבעלס אָפּ פיל אָרט די קולטור-פראַגען פון דייטשלאַנד, און ער דערקלערט, אַז דער הונגער, וואָס דאָס דייטשע פאָלק הונגערט איז נישט בלויז אַ פיזישער, נאָר אַ גייסטיגער", וועלכער דאַרף אויך געשטילט ווערען. די נאַציאָנאַל - סאָציאַליסטישע רעוואָלוציע שטרעבט צו דער גרינדליכער איבערגעשטאַלטונג פון דער דייטשער קולטור און גייסטיגען שאַפען. קיין שום פאָרוואורף טרעפט אונז נישט אַזוי, ווי די בעשולדיגונג, אַז אונזער בעוועגונג איז אַ באַרבאַרישע, וואָס מוז לסוף ברענגען צו דער פער-ביכטונג פונ'ם קולטורעלען לעבען ביים דייטשען פאָלק. מיר האָבען להיפוך אויסגעלייזט די שעפערישע כוחות פון אונזער פאָלק.

ווייטער האָט געבעלס גערעדט וועגען די „כאַאָטישע און אַנאַרכישע" כוחות פונ'ם מאַרקסיזם און קאָמוניזם, ווי אַזוי זיי זענען איינגעזעצט געוואָרען אין די קאָנצענטראַציע - לאַגערען, וואו עס ווערען געמאַכט פּרובען צו דערציהען די מענשען דורך הומאַניטאַרע מיטלען אויף בוצליכע מיטגלידער פון דער געזעלשאַפט. וואָס הייסט עס — זאָגט ער — ווען אַ פּאָר טויזענד יודישע וועלכע זענען פיינדליך לגבי דער געזעלשאַפט ווערען איבערגעגעבען צו אויפזיכט, בעת אַנשטאָט דעם קומט פאָר דער ווידערגעבורט פון 66 מיליאָן פאָלק.

דערנאָך גייט דער רעדנער איבער צום אַרומ רעדען די יודען-פּראַגע

„ס'איז כדאי צו דערמאָנען — זאָגט ער — אַז איידער מיר האָבען איבערגענומען די מאַכט, האָבען די יודען אויסגעאיבט אַנ'ערנסטע השפעה אויפ'ן גייסטיגען לעבען פון דייטשלאַנד, און אַז אין אַ גרויסער מאָס האָבען זיי דיספּאָנירט מיט'ן בעוועגליכען און אומבעוועגליכען קאַפּיטאַל פונ'ם לאַנד, אַז אין זייער רשות איז געווען די אַבסאָלוטע ווירקונג אויף דער פּרעסע, ליטעראַטור, טעאַטער און פילם. דורך איבערגעטריבענע פראַצענטער האָבען די יודען הערפיהרט די לאַנדווירטשאַפט צום ברעג פון אַ תהום. זיי האָבען געהאַלטען אונטער זייער השפעה דעם פּאַרלאַמענט און זייער פּאַרטייען. אויב מ'זאָל געהמען אין בעטראַכט, אַז די יודען מאַכען אויס בלויז 9 צעהנטעל פּראָצענט פון דער בעפעלקערונג אין דייטשלאַנד, דאַרף מען פערשטיין, אַז דאָס שיצען זיך געגען דער דאָזיגער זאַכלאַגע איז פשוט געווען נויטיג. מיר האָבען נישט קיין גורא פאַרן אמת, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען דעם יודען-פּראָבלעם. מיר וואָלטען אָבער געוואָלט שטרעבען און האָבען די האָפנונג, אַז דער אָרענטליכער קאַמף פאַרן אמת וועט נישט לכתחילה ווערען פערסמ'ט דורך די מאַכע-מעשיות וועגען די רציחות און אַפילו דורך די גראָטעסק - חוצפה'דיגע ליגענס פון די עמיגראַנטען, וועלכע האַלטען נישט אויס די מינדעסטע אָביעקטיווע אָפּשאַצונג פון דער ווירקליכקייט.

די פערשטענדיגונג מיט פּוילען איז אַ בעווייז, אַז היטלער און זיין רעגירונג שטרעבען ערנסט און אויף לאַנג צו אַנ'אויסגלייך פון די סתירות, וואָס האָבען דערפיהרט אייראָפּאַ צום ראַנד פון אַנ'אָפּגרונד.

צי פערדינט זיך אויף פעראַכטונג — רופט געבעלס אויס — אַ פאָלק, וועלכעס זוכט נאָך אַ פערשפּילטען קריג, גרויסע מאָראַלישע פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע איבערטרייסלונגען אויפסניי זיינע קרעפטען, נישט אָפּזאָגענדיג זיך פון קיין קרבן, בכדי צו ברענגען אין אָרדנונג זיין ביוד-זשעט? די וועלט דאַרף נישט וואַרטען מיט'ן געבען אַנ'ענטפער אויף דער דאָזיגער פראַגע.

דייטשלאַנד וואַרט אויף דעם ענטפער און צוזאַמען מיט איהר אַלע פעלקער, וועלכע זע-נען מיד פאַר די פּוסטע פּלאַפּלערייען און צוריי-סענקייט. זיי פאָדערן און מיט רעכט פון זייערע מלוכה-מענער אַז זיי זאָלען צוריקקעהרען די אי-נערליכע אָרדענונג און דעם אויסגעבענקטען שלום אין אייראָפּאַ, וואָס בלוטיגט פון אַזוי פיל וואונדען. מען רעדט וועגען דעם, אַז אונזער בעוועגונג זאָל האָבען בדעה מיט דער הילף פון פּראָפּאַגאַנדע אונטערצוגראָבען די אָרדענונג אין אַנדערע מלוכות.

אין אונזער פּראַקטישער טעטיגקייט זענען מיר אַזוי ווייט פערנומען מיט אונזערע אייגענע אינערליך-פּאָליטישע פּראָבלעמען, אַז מיר האָבען פשוט נישט קיין צייט און נישט קיין מעגליכקייט צו אונטערנעהמען מחוץ די גרעניצען פון אונזער לאַנד אַ וואָסער=נישט=איז מיסטישע וועלט-מיסיע.

אַלס יונג-דייטשען האָבען מיר דורך-ארץ פאַר יעדען פאָלק, וואָס אָרדענט איין זיין אינערליך לעבען אין הסכם מיט זיין כאַראַקטער און זייגע אויפגאַבען. דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם פילט זיך נישט בערופען צו אויספיהרען אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע שליחות אין דעם אגרעסיווען זין פון דעם וואָרט.

בעת דער קאָמוניזם האָט די שטרעבונג אָנצוּוואַרפען זיין אייגענע אידעאָלאָגיע אויף אַנ-דערע פעלקער, בכדי אַריינצוציהען זיי אינ'ם פּראָצעס פון אַנ'אינטערנאַציאָנאַלער וועלט-רעוואָ-לוציע — שעצען מיר די אייגענשאַפטען פון יעדען פאָלק, און מיר האַלטען, אַז נאָר אויפ'ן יסוד פון אַזאַ פערשטייען די זאַך קאָן מען שאַפען אַ דוי-ערהאַפטע אייראָפּעאישע צוזאַמענאַרבייט.

מיר זענען טיף איבערצייגט, אַז ס'איז נישט פאַרהאַן אין אייראָפּע אַזאַ פּראָבלעם, וועלכער מ'זאָל דווקא מוזען לעזען דורכ'ן קריג. מיר שטעלען מיט זיך נישט פאָר קיין פאַבענדע שווערד, און מיר האַלטען פשוט פאַר אַ פערברעכען, אַז די היזקות, וואָס זענען אָנגעמאַכט געוואָרען דורכ'ן לעצטען קריג, און וועלכע עס האָט נישט געווען אויסצוגלייכען די 15-יאָהריגע שלום-אַרבייט, זאָלען נאָך פערגרעסערט ווערען דורך אַ נייעם קריג. די דאָזיגע מיינונג אונזערע האָבען מיר אונ-טערשטיצט דורך וואָרט און טאַט.

מיר גלייבען, אַז מיר פאָדערן נישט צופיל, ווינשענדיג זיך און האָפענדיג, דאָס די וועלט וועט זיך בעמיהען צו פערשטיין אונזערע אידעאַלע שטרע-בונגען, און זיך בעציהען צו אונז מיט דערוועלבער אַכטונג, ווי מיר האָבען צו דער וועלט און איהרע שווערע דאגות. דייטשלאַנד העררט נישט אויף אויס צושטרעקען איהרע העבר צו די געוועזענע שונאים איהרע אין דער האָפענונג, אַז זיי וועלען נאָך אַמאָל ווערען איהרע גוטע פריינד. די פערגאַנגע-נע וועלט פרעגט: ווען וועט די אויסגעשטרעקטע האַנד אנטרעפען אויף אַ געגענזייטיגן האַנדדרוק.

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ-רעספּאָנדענט) מאָרגען וועט דער מיניסטער געבעלס באַנ'ן אַרויפלייגן אַ קראַנץ אויפ'ן קבר פונ'ם אומבעקאַנטען זעלנער, אויפגענומען ווערען אויף אַ פריהשטיק דורכ'ן אויסערן-מיניסטער יוזעף בעק אין זיינע פּריוואַט-אַפּאַרטאַמענטען. אין אָוועגד וועט געבעלס צוזאַמען מיט זיינע בעגלייטער אַפּליהען קיין קראָקע.

דער אמת מוז זיגען!

די גאַנצע וועלט ווייסט, אַז כמעט אַלע גרעסטע געווינסטען פון די

25, 26, 27, 28, 29 לאָטעריען

זענען געפאַלען אין וואָלאַנאָוו'ס קאָלעקטור; עס איז אַ פאַקט,

אַז איבער

20,000,000 זל.

(צוואַנציג מיליאָן זלאָטעס)

האָט וואָלאַנאָוו'ס קאָלעקטור אויסגעצאָהלט איהרע שפּילער אין משך פון אַ קורצער צייט.

דאָס מזל האָט געוואָלט, אַז אונזערע נומערן זאָלען זיין גליקליכע.

מיר געהען איצט ערפאָלגען די געווינסטען פאַר אונזערע שפּילער צו דער 30-טער לאָטעריע.

עס טאָר דעריבער קיינער נישט פעהלען, אַלע זאָלן אויסנוצען שטעלט אייך אין די רייהען פון די גליק-ליכע. שוין מוזט איהר זיך בעזאָרגען מיט אַ לאָס 1-טע קלאַס נעקויפט אין וואָלאַנאָוו'ס קאָלעקטור,

יעדע מינוט איז טייער. די ציהונג קומט פאָר שוין דעם 19-טען ד. מ.

פּראָווינצער ווערען ערלעדיגט מיט דער געגענזייטיגער פּאָסט.

NAJSZCZĘŚLIWSZA W POLSCE KOLEKTURA

J. WOLANOW

Łódź, Piotrkowska 11, Piotrkowska 72

PABJANICE, Pl. Dąbrowskiego 3.

Konto P. K. O. 141795.

ראַטעוועט אייער געזונד!

קראַנקע אויף רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אַפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

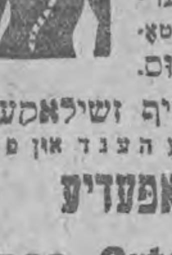

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאַסטע בויך-באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ-פּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַקעס-גומי-זאַקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. **O. PETRYKIEWICZ** אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177=09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איז אומבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאָגונגען און דאַנק=בריף.

(אין זגערזש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

ברוטאַלער פאָטער דער'הרג'עט זיין קינד

פערבינדט עס אין אַ זאַק און וואַרפט עס אַריין אין אַ קאַנאַל

די מוטער האָט אַלעס צוגעזעהן, אָבער זי איז נישט בעסער פון'ם פאָטער

פּאַריז. די טעג האָט מען ביים ריינינגען דעם קאַנאַל אורק אין פּאַריז געפונען דעם צופוילטען קערפּערל פון אַ מיידעלע פון אַ יאָהר 3 אָדער 4. מען האָט גלייך געמאָלדען דער פּאָליציי, וועלכע האָט גענומען באַקוקען די געמאָלדעטע קלאַגעס וועגען פערשוואונדענע קינדער. צו דער גרעסטער ערשטוינונג האָבען די אינספּעקטאָרען דערזעהן, אַז קיינער האָט אין די לעצטע חדשים נישט געמאָלדען, אַז זייבס אַ מיידעלע אין די יאָהרען זאָל האָבען פערשוואונדען געוואָרען. עס איז באַלד אַלזאָ קלאָר געוואָרען, אַז מען האָט דאָ צו טון מיט אַ פערברעכען. אָבער ווי אַזוי אויסגעפינען די עלטערען פון דעם קינד?

די זאַך איז נישט געווען זעהר לייכט. נאָר די פּאָליציי האָט דאָך געפונען זיי און דאָ האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז מען האָט צו טון מיט אַ פאַל פון אויסערגעוועהנליכער אכזריות וואָס מאַכט אויף'ן געהערען דעם שוידערליכסטען איינדרוק.

אַ קינד איז פערלוירען געוואָרען און קיינער האָט זיך נישט געמאָלדען

די פּאָליציי האָט דערוואוסט זיך, אַז אין אַ האָטעל אויף דער גאַס ריקע 42 וואוינט אַ שוואַרץ־אַרבייטער לוסיען ראַמאַנע מיט זיין מעטרעסע זשערמען מאַרשאַל. דאָס פּאָרל האָט געהאַט 3 פּיצלעך קינדער, פון וועלכע דאָס עלטסטע איז געווען אַ מיידעלע פון 4 יאָהר. דאָס פּאָרל פלעגט קיינמאָל נישט אַרבייטען, און פלעגען שטאַרק שיכור'ן. נאָך יערען פלעשעל פלעגען ביי זיי אויסברעכען געשלעגען און סקאַנדאַלען און די שכנים האָבען אָפט געזעהן ווי זיי שלאָגען זייערע קינדער.

בעזונדערס האָבען געליטען צוויי קינדער פון 6 און 8 יאָהר, וועלכע דער אַרבייטער האָט נאָך געהאַט פון זיין ערשטער פרוי. אַ צייט מיט אַ צייט צוריק האָט ער די עלטערע צוויי קינדער געהאַט אָבגעגעבען אין אַ קינדער־היים, אַזוי האָט ער אַלעמען דערצעהלט. ער איז געבליבען בלויז ביי די דריי יונגערע. די פּאָליציי האָט זיך די טעג דערוואוסט, אַז דאָס מיידעלע פון 4 יאָהר איז פערשוואונדען. מען איז געקומען פרעגען דעם פאָטער, וואו עס איז. מען האָט אָבער איהם שוין נישט געטראָפען. די מוטער האָט ערקלערט, אַז דאָס קינד געפינט זיך אין שפּיטאַל סען־לואי. מען איז אַהין אוועק. דאָס קינד איז דאָרט קיינמאָל נישט געווען.

די שרעקליכע טאַט פון אַ מערדערליכען פאָטער

מען האָט די פרוי גענומען אויפ'ן פערהער. זי האָט סוף כל סוף מודה געווען.

— מיין געליבטער איז אַנטלאָפען.

— און די קליינע לוסיען — וואו איז?

די מוטער האָט אָנגעהויבען דערצעהלען:

— געווען איז דאָס דעם 5־טען מערץ, ראַמאַנע איז אַהיימגעקומען. ער האָט דערזעהן, אַז דאָס מיידעלע, וואָס איז געלעגען אין בעט האָט בע־בעצט דאָס געלעגער. ער איז געוואָרען שרעקליך אין כעס. ער האָט מיט'ן פוס אַ זעץ געטון דעם מיידעלע אין פּנים'ל. דאָס קינד איז אַראָבגעפאַלען אויף דער ערד. דער טאַטע האָט איהר אַ צווייט מאָל אַ זעץ געטון מיט'ן פוס און זי איז אוועקגעשליידערט ביז אונטער'ן טיש, מיט'ן אָנצאָץ פון די שיך האָט ער זי געקאַפּעט אין בויך, און צום סוף אַ לעצטען קלאַפּ געטון, אַז זי האָט זיך אוועקגעשאַרט אונטער'ן בעט. דאָס קינד איז געבליבען אָהן אָטעם. ער האָט זי דאַמאָלסט אויפגעהויבען, געוואָלט זי דערמינטערען אָבער שוין נישט געקענט. ער האָט מיר געזאָגט, אַז ער טראָגט זי אין שפּיטאַל.

— אָבער ער האָט די זאַך איינגעוויקעלט אין אַ זאַק?

די פרוי שווייגט.

— און איהר האָט שפּעטער נישט אינטערעסירט זיך צו וויסען, וואָס אייער קינד מאַכט?

— איך האָב געמיינט, אַז מען היילט זי אין שפּיטאַל.

ווי עס ווייזט זיך אַרויס האָט דער פאָטער דער מערדער איינגעוויקעלט דאָס אומגליקליכע קינד אין אַ זאַק און עס אַריינגעוואָרפען אין קאַנאַל. ביז איצט איז עס דאָרט געלעגען. און איצט ביים ריינינגען דעם קאַנאַל האָט מען געפונען דאָס קינד.

מען זוכט דעם מערדער

לויט אַלע וואַהרשיינליכקייטען האָט אויך די מוטער אַנ'אַנטייל אין דעם שרעקליכען און אבשויליכען קינדער מאָ"ד, אַלע שכנים זאָגען אַז זי האָט פיינד געהאַט די קינדער. איינס איז זיכער קלאָר, אַז זי האָט דעם מאָרד בייגעוואוינט און נישט געמאָלדען וועגען דעם. אָבער צוליב דעם, וואָס זי האָט נאָך צוויי אַנדערע פּיצלעך קינדער, האָט מען זי נישט אַרעסטירט און מען האַלט זי אונטער פּאָליצייאישער אויפזיכט.

וואו איז אַהינגעקומען דער מערדער? פריהער האָט מען געמיינט, אַז ער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד, ווייל זיינע צוויי עלטערע ברידער זענען ביידע בעגאַנגען זעלבסטמאָרד. אָבער מען האָט איהם אָבער געזעהן אין דער פּאַריזער אומגעגענד.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

הערמאַן זימבערג

צו זיין היינטיגען קאָנצערט אין לאָדזער פילהאַרמאָניע

הערמאַן זימבערג

דער בעקאַנטער אָפּערען־זינגער הערמאַן זימבערג, האָט אונזער מיטאַרבייטער איבערגעגעבען פאָלגענדע כאַראַקטעריסטישע שטריכען פון זיין ביאָגראַפיע. ער איז געבוירען געוואָרען אין גראַיעוואָ, לאָמזשער געגענד. אין אַנ'אָרימער יודישער פאַמיליע, און שוין אַלס 6־יעהריג קינד האָט ער שוין געזונגען אַלס משורר ביים דאָרטיגען חזן ריעזניק, וועלכער איז געווען דער ערשטער. וואָס האָט איב'ם קליינעם הערמאַנען ענטדעקט נישט דורכשניטליכע וואָקאַלישע און מוזיקאַלישע פעהיגקייטען, אין זיין געבורטס־שטאָט. בלייבט הערמאַן זימבערג ביז'ן 14־טען יאָהר פון זיין לעבען, טרוימענדיג שוין דאַן וועגען אַנ'אַרטיסטישער קאַריערע. געיאָגט דורך עפּעס אַן איבערליכער קראַפט, וועלכע דעם יונגען הערמאַנען איז שווער געווען אין זיך בייצוקומען, איז ער כמעט אָהן געלד־מיטלען אַנטלאָפען — איב'ם יאָהר 1919 — קיין דייטשלאַנד און דאָרט איז איהם אויסגעקומען צו ליידען הונגער און נויט. ביז דער גורל האָט איהם אַ שמייכעל געטון און מיט'ן קליינעם זינגערל פון גראַיעוואָ האָט זיך פערנטערעסירט די בערלינער מוזיקאַלישע וועלט. הערמאַן זימבערג בעקומט דאַן אויף שטודירען מוזיק, אַ סטיפּענדיע פון דער שטאָט בערלין און קומט אַן אין דער מוזיקאַלישער הויך־שולע, וועלכע ער ענדיגט אין גיכען מיט אַנ'אויסצייכנונג. ער בעקומט פון דער שטאָט בערלין אַ ווייטערדיגע סטיפּענדיע אויף פאַרטצוזעצען זיין מוזיקאַלישע בילדונג אין איטאַליען. אין אַלגעמיין האָט הערמאַן זימבערג בעקומען פון דער שטאָט בערלין אין פאָרם פון סטיפּענדיעס אַרום 60,000 זלאָטעס, וועלכע ער האָט שפּעטער, ווען ער האָט שוין אָנגעהויבען גוט צו פערדינען, אָפּגעגעבען מיט דאַנקבאַרקייט דער שטאָט בערלין ביז אַ פּרוטה.

די קאַריערע פון'ם דאָזיגען גרויסען יונגען אַרטיסט איז, קאָן מען זאָגען, אַ טריומף־צוג, בעזונדערס אויף די דייטשע סצענעס. שוין פון זיינע ערשטע אויפטריטען אויף דער בינע האָט הערמאַן זימבערג באַלד זיך ערוואָרבען אַ נאָמען פון אַן ערשטקלאַסיגען אַרטיסט אַ דאַנק זיין פּרעכטיגען לירישען בעל־קאָנטאָ. דער העכסט־בעליבטער טענאָר זימבערג הויבט אָן אַרום צופאָהרען אויף גאַסטראָלען אין אַנדערע לענדער און אומעטום איז ער שטאַרק נושא חן ביי דער ברייטער עפענטליכקייט. זימבערג'ס רעפּערטואַר איז זעהר אַ רייכער און ענטהאַלט 32 אָפּערעס, אַ חוץ זעהר פיל לידער, צווישען זיי יודישע און העברעאישע. זימבערג'ן איז אויסגעקומען צו זינגען מיט ערפאָלג פאַר די אַמ־געזעהענסטע גדולי־הדור, צווישען זיי אויך — פאַר מוסאָליני.

און — אַ זוי די צייטען בייטען זיך — דער זעלבער הערמאַן זימבערג, וועלכען די דייטשען האָבען אַזוי שטאַרק ליב געקריגען און אַזוי פיל געטון פאַר דער אויסבילדונג פון זיין שענער לירישער שטים און פאַר דער בערייכערונג פון זיין טאַלענט — דער זעלבער זימבערג האָט געמוזט פערלאָזען דייטשלאַנד באַלד נאָכדעם, ווי היטלער איז געקומען צו דער מאַכט־

* * *

הערמאַן זימבערג וועט היינט זינגען אָפּערן אַריעס, צווישען אַנדערע זיין קרוין־ראָל טאָסקא, אויפגעפיהרט 6 מאָל אין וואַרשאַווער אָפּער, די אַזוי מעלאָדישע בעאַפּאַליטאַנישע פאָלקס־לידער, טעמפּעראַמענטפולע שפּאַנישע לידער און — אחרון אחרון חביב — יודישע און העברעאישע פאָלקס־לידער מאי קא משמע לן, דער בעל־עגלה, אלקי עד שלא נוצרתי און אנדערע).

Dr. med. Trepman

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעצ. פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענערשוועכע אויך אַלע אַרט אַנאַליזען

נעהמט אָן פון 8—12 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 8—1. בעזונדערע וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווע 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג.

סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונד.

דער אַריער־פּאַראַגראַף 134

ר. איזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער היטלער צייט

— אַ וואונדערבאַר פאָלק די יודען, האָט העלען געזאָגט, איך מוז מודה זיין, אַז איך קען די יודען נישט, בעזונדערס די יודען, וועלכע אין זעה. איך האָב געקענט אין דייטשלאַנד דעם איינציגען יוד, דאָס איז געווען היינריך זאַקס, וועלכען איהר האָט געזעהען ביי אונז. ער האָט זיך אָבער דוכט זיך מיר, מיט גאָרנישט אונטערשידען פון די דייטשען, פון די אַזוי־גערופענע אָריגינעלע דייטשען. און הלמאי זאָל איך לייקענען, ער איז דאָך געווען בעסער ווי אונזערע דייטשען.

— מיט וואָס איז ער דאָס געווען בעסער?

— דערמיט וואָס ער האָט נישט געזשאַלעוועט קיין געלד אויף די פערשידענסטע צוועקען, צי זאָל דאָס זיין יודישע אָדער נישט יודישע, ער האָט געהאַט אַ שם אין דער גאַנצער אומגעגענד ביז...

— ביז ווען, האָט רובינאָוו נייגיריג איבערגעפרעגט.

— ביז דעם 5 מערץ 1933.

— וואָס איז געווען דעמאָלס?

— פרעגט בעסער נישט, הער רובינאָוו, פרעגט נישט, זאָל איך זיך נישט דערמאָנען וועגען דעם.

און אין דעם מאָמענט האָט זיך העלען דוקא יאָ דערמאָנט וואָס זיי האָבען געמאַכט מיט היינריכ'ן און עפּיס האָט איהר אַ ציה געגעבען ביים הערצען. דאָס ערשטע מאָל, ווען זי האָט וועגען דעם אַלעם גערעדט מיט פריצ'ן און היינריכ'ן, האָט זי דאָס נישט געפיהלט, ערשט איצט איז איהר אדורכגעבליצט דורך די געדאַנקען אַ מאָדנע פּיערל. עפּיס איז דאָס ביי איהר געווען נישט איננאַנצען פּשוט. עפּיס האָט דאָך געשטעקט אין דעם דאָזיגען פּראָבלעם. פריצי איז געווען נישט איננגאַנצען משוגע ווען ער האָט מיט איהר גערעדט וועגען דער דאָזיגער ערנסטקייט, וואָס זי האָט אָנגענומען אַזוי לייכט...

— איז דער דאָזיגער פריינד אייערער, היינריך זאַקס געווען אַ פערמעגליכער? האָט רובינאָוו איהר איבערגעשלאָגען די געדאַנקען.

— נישט קיין פערמעגליכער, נאָר אַ רייכער אַ מענש מיט אַלע מעלות.

— און איצט?

— איצט האָט ער גאָרנישט, נישט קיין פערמעגען, נישט קיין כבוד, נישט קיין געזונד...

— זיי, די באַנדיטען האָבען ביי איהם דאָס אַלץ צוגענומען? נישט אמת? האָט רובינאָוו בעזאָגט.

— אמת, זיי האָבען איהם שרעקליך בעפּייניגט. אויף אַזאַ אומענשליכען אופן, אַז עס איז נישט מעגליך אפילו איבערצודערצעהלען.

— און ס'איז איבעריג איבערצודערצעהלען, איך האָב זיך שוין אַזויפיל אָנגעלייענט און אויסגעהערט וועגען זייערע ווילדע מעשים, אַז אפילו די שרעקליכסטע שילדערונגען וועלען מיך נישט איבעררעשען.

— איהר ווייסט אָבער דאָך נישט אַלץ, הער רובינאָוו.

— ס'איז מעגליך. אויף סאַדיסטען און אויסגעלאַסענע, ווילדע ברואים קען מען אַלץ גלויבען, זיי האָבען זיך דאָך געשפּילט מיט די מענשליכע לעבענס ווי מיט באַלעמס. זיי האָבען אויסגעטראַכט אַזעלכע משונה־מאָדנע פּייניגונגען, וואָס די שפּאַנישע אינקוויזיציע האָט אפילו נישט געקענט און נישט געוואוסט וועגען דעם.

— איהר קענט אַזויפיל נישט וויסען, ס'איז אומעגליך, אַז איהר זאָלט וויסען...

— ערשט היינט, האָט רובינאָוו מיט זיין געוועהנליכען טעמפּעראַמענט ווייטער געזאָגט, האָב איך געלייענט, אַז זיי האָבען אַ יודען פּשוט קאַסטרירט...

— הער רובינאָוו?... האָט העלען געזאָגט און אַ קוק געגעבען אויף איהר בעגלייטער.

— ענטשולדיגט, פריילין האַמערשטיין, איך האָב נישט געוואוסט, אַז אַזאַ וואָרט וועט אייך בעליידיגען. איך האָב גערעכענט, אַז מיר זענען נישט קיין קינדער.

— ניין, נישט דאָס וואָרט האָט מיך בעליידיגט, נישט איהר האָט געהאַט בדעה מיך צו בעליידיגען. איך בין אייך גאָרנישט חושד דערין, אָבער ס'טוט מיר אַזוי וועה דאָס האַרץ.

— נאַרישקייטען, זיי האָבען נאָך ערגערע זאַכען געטון.

— פאַר די, מיט וועלכע אַזעלכע זאַכען האָבען פּאַסירט, זענען דאָס שוין נישט קיין נאַרישקייטען. זיי זענען אומגליקליך אויפ'ן גאַנצען לעבען.

— דאָס פערשטעה איך שוין, אָבער די, מיט וועלכע דאָס האָט שוין פּאַסירט קענען מיר נישט העלפען, מיר דאַרפען בעסער זעהען אויסצומיידען, אַז מיט אַנדערע זאָל דאָס נישט פּאַסירען.

העלען איז געווען איבעררעשט, צי זאָל דאָס רובינאָוו זאָגען צוליב דעם, ווייל ער ווייסט אַלץ וועגען היינריכ'ן, זיין אומגליק און וועגען איהר? אָבער האָט ער דאָס אַלץ נאָר צופעליג געזאָגט. זי האָט איצט פערשטאַנען דעם זין פון רובינאָוו'ס ווערטער, די מיט וועלכע דאָס האָט פּאַסירט קענען מיר מעהר נישט העלפען. מיר מוזען אויסמיידען, אַז מיט אַנדערע זאָל דאָס נישט קענען פּאַסירען. יאָ אמת, היינריכ'ן קענען מיר מעהר נישט העלפען, העכסטענס קען מען גאָר רחמנות האָבען אויף איהם. און אין וואָס פאַראַ לאַגע איז זי? בלייבט זי ביי היינריכ'ן אויס ליבע? אָדער אפשר גאָר צוליב לאָגישע אויסרעכנונג, אָדער גאָר צוליב רחמנות?

זי האָט איצט נישט געהאַט קיין צייט אויף נאָכטראַכטען. זי מיט רובינאָוו'ן האָבען זיך איצט געפינען אין סאַמע בעלעבסטען צענטער פון שטאָט, נישט געווען איצט די צייט אויף אַזעלכע געשפּרעכען.

— ווילט איהר אַריינגעהען אין אַ קאַפע? האָט רובינאָוו העפליך פאָרגעלעגט העלען.

— אַ דאַנק אייך, איך געפין זיך נישט גוט צווישען אַזויפיל מענשען, איך האָב כסדר דעם איינדרוק, דאָס מען דערקענט, אַז איך בין אַ פרעמדע און מען קוקט אויף יעדער מיין בעוועגונג.

איך דוכט זיך נאָר, וואָס מיינט איהר, אַז מיר זענען אַנדערע מענשען ווי איהר? ביטע קומט אַריין און מיר וועלען דאָרט זיצען אַ האַלבע שעה.

העלען איז אַריינגעגאַנגען מיט רובינאָוו'ן אין קאַפע. רובינאָוו האָט מען גוט געקענט, פון אַלע זייטען האָט מען איהם נאָכגעקוקט פון וואַנען ס'האָט זיך צו איהם גענומען אַ „פרישע ליבע", מיט וועלכער מ'האָט איהם קיינמאָל נישט געזעהען. די שעהנקייט פון דער פרוי האָבען נאָך מעהר אַרויסגערופען די נייגיריגקייט פון זיינע בעקאַנטע. רובינאָוו האָט דאָס בעמערקט און ער איז געווען ביין אויף זיינע בעקאַנטע, פאַרוואָס זיי האָבען אַזעלכע זינדיגע געדאַנקען בנוגע דעם פריילין, מיט וועלכער ער געפינט זיך דאָ. וואָלט ער מיט עטליכע מינוט פריהער געטראַכט וועגען זיינע בעקאַנטע, וועלכע זיצען אָפט אין קאַפע, וואָלט ער זיכער נישט אַריינגעגאַנגען מיט איהר, ווייל ער וואָלט פערשטאַנען אויף וואָס די חברה־לייט זענען פעהיג, נישט איינמאָל זענען זיי, אָהן אַ שום פראַגע, צוגעקומען צו זיין טישעל, ווען ער איז בעזעסען מיט אַ דאַמע, מיט וועלכער ער האָט זיך געהאַט דאָס ערשטע מאָל בעקענט, אַנ'אַנדערש מאָל האָט רובינאָוו זיי מוחל געווען דעם וויץ, היינט אָבער וואָלט ער נישט געשוויגען, ער וואָלט נישט ערלויבט אויף אַ האָהר אָנצורירען דעם כבוד פון העלען האַמערשטיין, הגם ער האָט נאָך אַבסאָלוט נישט געוואוסט ווער זי איז.

(פאָרטזעצונג קומט)

אמעריקאנער און ענגלישע עצות פאר אַ גליקליך פאמיליע-לעבען

מיינונגען פון א ריכטער און א שריפטשטעלערין

פון באריס לערנער.

איך וועל נישט איבערטרייבן, ווען איך וועל זאָגען אַז א מענש איז נישט בכוח איבערצולייגען אַלץ. וואָס איז שוין בּיז איצט אָנגעשריבען געוואָרען וועגען אונזער היראט-אינסטיטוציע און פאַמיליען-לעבען.

אָבער דאָס שטערט נישט אונזערע עצה-געבער פאָרצולעגען זייערע שפּאָגל-נייע עצות ווי אַזוי אָפּצופיהרען גליקליך דאָס פאַמיליען-לעבען. כאָטש זיי אַליין ווייסען, אַז מען האָט שוין וועגען דעם גערעדט און גערעדט טויזענטער מאָל, און עס זענען שוין געווען טויזענטער פאַר-פּאָלקען, וואָס האָבען געפּרובּט לעבען לויט די רעגלען און מעטאָדען פון די עצה-געבער, און פאָרט האָט עס נישט געהאָלפען.

דער ריכטער דזשאָזעף סאבאט אין שיקאגא, וואָס זיצט שוין א פערטעל יאָהרהונדערט אויף דעם ריכטער-שטול און האָט שוין אַזויפיל פראַקטיק געהאַט מיט פערשידענע פאַר-פּאָלקען, האָט אַנומעלטען אַרויסגעגעבען פיר וויכטיגע כללים, לויט וועלכע מען קען פערזיכערען דאָס שעהנקייט און צופרידענקייט אין דער פאַמיליע.

אָט זענען די פיר כללים:

1) זייט אָפענהאַרציג, בעהאַלט זיך נישט מיט די צרות ביז ס׳קומט צו א צוזאַמענברוך.

2) מיידט אויס בעשולדיגונגען און זוכט נישט אויס קיין ביטערע חטאים, ווען איהר רעדט זיך איבער. מען קען זיך איבעררײדען, אַפילו איבערווערטלען, קריגען זיך און דאָך נישט אויפוואַרפען זיך קיין חטאים און בעשולדיגונגען.

3) הויבט אָן דעם טאָג מיט א ריינעם בויגען פּאַפּיר.

4) האָט געדולד איינער צום אַנדערען.

איז איך די דאָזיגע פיר פּונקטען פערהאַן כאָטש איינער א בייער? זיי זענען דאָך שוין אַזויפיל מאָל איבערגע׳חזר׳ט געוואָרען, און שוין אויך פּראַקטיצירט געוואָ״ען.

ריכטער סאבאט, נאָך 25 יאָהר פּראַקטיצירען אין גט-פּראַצעסען, האָט בעדאַרפט וויסען בעסער. ער האָט ערשטענס בעדאַרפט וויסען, אַז זייבע פיר כללים זענען אַלט און איינער פון זיי איז אינגאנצען נישט לאָגיש און אוממעגליך דורכצופיהרען אין לעבען. איך מיין דעם דריטען פּונקט: ווי קען די פרוי, אָדער דער מאַן אָנהויבען צו פיהרען יעדען טאָג דאָס לעבען מיט א ווייסען בויגען פּאַפּיר? ווי קען א לעבעדיגער מענש פערגעסען דעם נעכטען? דאָס איז דאָך נישט מעה״ ווי א ליידיגע פראַזע. ווען מענשען האָבען זיך נעכטען ביז האַלבע נאַכט געריסען ביי די נעזער, טאָ ווי קענען זיי מיט עטליכע שעה שפּעטער אויפשטעהן און אָנהויבען ווידער זיס און צוקערדיג?

און דאַכט זיך, אַז ריכטער סאבאט איז איינער פון די סאַמע גרעסטע אויטאָריטעטען אין אַזעלכע פראַגען. אָבער אויך ער האָט זיך נישט פערטראַכט אַז צו דאָקטאָרען די פעהלערען און די חולאת׳ן פון א מענשען, מיינט עס בלויז פון דעם איינענעם מענשען. מען קען נישט היילען די גאַנצע וועלט מיט קראַנקע מיט איין רעצעפּט, מען קען נישט פערשרייבען אַלע חולאים איין רפואה, און פּונקט אַזוי קען מען נישט פערשרייבען אַלע פאַר-פּאָלקען איין מיטעל אויף אויסצוהיילען זייער קראַנק פאַמיליען-לעבען.

די היראט און די קינדער-ערציהונג איז כמעט אַנ׳אַלגעמיינע שווערע פראָבלעם צו לייזען; סיי מיט קינדער און סיי מיט פאַר-פּאָלקען דאַרף מען זיך אָפּגעבען אינדיווידועל, וואָרים יעדער קינד האָט אַ בעזונדער נאַטור און זיין איינענעם כאַראַקטער, וואָס איז נישט גלייך צו א צווייטען, אַ פּאַר פּאָלק אין אויך אַזוי.

איך שרייב דאָס אַלעס, ווייל א מין פאָרזעדע צו די בייטע צעהן אַנדערע כללים, וואָס א בערייהמטע ענגלישע שריפטשטעלערין האָט ערשט אַרויסגעגעבען פאַר פערהייראַטע פאַר-פּאָלקען. די דאָזיגע פערזיכערט, אַז די דאָזיגע צעהן כללים זענען אויסגעפּרובטע. זי גיט אויך צו: צום סאַמען אָנהויב, אַז פאַר אַלץ און אַלעם דאַרף דאָס פּאָר פּאָלק זיין ערליך און אויפריכטיג איינס צום אַנדערען, נישט אָפּטון זאַכען היגטערן אַנדערענס ריקען, וואָס מען מען דאַרף זיך מיט זיי היטען. זי גיט אויך צו, אַז איהרע כללים טויגען זיך נאָר פאַר אַזעלכע פאַר-פּאָלקען, וואָס האָבען געדולד איינס צום אַנדערען, פערלירט מען די געדולד, איז שוין אַז אָך און וועה צום פאַמיליען-לעבען.

צו אַ מאַן א צרה און צו א ווייב אַ שלאַק האָט די שריפטשטעלערין קיין עצות נישט.

און דאַן גיט זי איהרע בייטע צעהן געבאָט:

1) ווען איהר האָט חתונה, רעדט זיך נישט איין, אַז אייער פאַמיליען-לעבען וועט זיין אַנ׳אויסנאַהם, וועט זיין דערפאָלגרייכער איידער אַלע אַנדערע פאַמיליע-לעבענס.

2) רעדט זיך נישט איין, אַז איהר טוט א גרויסע טובה דעם מאַן מיט דעם וואָס איהר האָט מיט איהם חתונה, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס ער האָט עס אייך אַליין געזאָגט, ע״, קען זיין, האָט עס טאקע געזאָגט, אָבער איהר דאַרפט עס פערגעסען אַזוי גיך, ווי איהר געהט פון אונטער דער חופּה.

3) געדענקט, אַז אַלע קריגען זיך, נאָר די פרוי, וואָס כאַפּט נאָך דער קריג איהר רעקל און אַנטלויפט צוריק צו דער מאַמען, איז די נארישסטע. אַלע קריגען זיך, און ווען אייער ווייב שרייט אויף א העכערער אָקטאַווע, דאַרפט איהר געדענקען, אַז אייער שכנ׳ס ווייב שרייט טאקע נישט אַזוי הויך, אָבער דער-פאַר האָט זי אַנדערע מיטלען מיט וועלכע זי דערגעהט דעם מאַן די יאָהרען. און דאָסזעלביגע דאַרף אויך וויסען די פרוי.

4) פערגלייכט קיינמאָל נישט אייער פרוי מיט דער שכנה, אָדער מיט דער בעקאַנטע״. די פרוי דאַרף נישט פערגלייכען איהר מאַן צו א צווייטען, וועמען זי קען, אָדער עס דאַכט זיך איהר אויס, אַז זי קען איהם. וואַרים ווען זי זאָל טאקע קענען איהר פריינט אַזוי גוט ווי איהר איינענעם מאַן, וואָלט זי איינגעזעהן, אַז איהר מאַן איז לייטישער און בעסער (סיידען ער איז טאקע אַנ׳אויסוואורף, אָדער א געבוירענער דעספּאָט).

5) מאַכט זיך קיינמאָל נישט נישט-פערשטעהענדיג. ווען איינער פונ׳ם פּאָר זאָגט עפּעס, דאַרף דער אַנדערער נישט אַריינטייטשען אַנ׳אַנדער מיינונג אין די ווערטער. דאָס טרעפט אָפטער מיט פרויען, וואָס טייטשען אַריין, אומיסטען, כדי צו קענען האָבען טענות. איין מאָל און צעהן מאָל פערענטפערט זיך דער מאַן, אָבער עס קומט א צייט, ווען ס׳ווערט איהם נמאס.

6) יעדער פונ׳ם פאַר-פּאָלק דאַרף זיך בעמיהען צו ענטוויקלען א געפיהל פאַר הומאָר, מענשען האָרכען נישט זיין אייביג ערנסט און אָנגעצויגען.

7) די פרויען דאַרפען זיך אָפּגעוואוינען פון זייער פוסטער איינרעדעניש, אַז זיי געבען: „איך האָב דיר אוועקגעגעבען די בעסטע יאָהרען מיינע״; „איך האָב פונדעסטוועגען אויפגעגעבען די ליבע פון אַ בעסערען מאַן״; „איך האָב דיר געגעבען דאָס און יענץ״ — דאָס זענען איינגערעדטע נאַרישקייטען.

8) רעדט זיך נישט איין, אַז אינ׳ם פאַמיליען-לעבען זענט איהר דער העלד, איהר זענט דאָס אויבערשטע פונ׳ם שטייסעל. מען האָט שוין געזעהן אַזעלכע גרויסע העלדען.

9) זייט נישט קיין היפּאָקריט, בעציהט זיך מיט אמת און אויפריכטיגקייט איינער צו אַנדערען, און —

אַצינד קומט דאָס סאַמע וויכטיגסטע פון איהר צעטעל. אין דעם צעהנטען פּונקט האָט די דערמאָנטע שרייבערין אַרויסגעוויזען אמת׳דיגע פערשטענדעניש, וואָרים איהר פּונקט צעהן לויטעט

10) דענקט צוויי מאָל איידער איהר געהט זוכען ערגעץ אין א זשורנאַל, אָדער צייטונג אַן עצה ווי אַזוי צו פיהרען א גליקליך פאַמיליען-לעבען, דער מאַן דאַרף וויסען, אַז זיין פרוי האָט אַנ׳אַנדער כאַראַקטער, האָט זיך איהרע בעזונדערע שוואַכקייטען און מעלות; די פרוי ווידער וויס, אָדער דאַרף וויסען איהר טאַקטיק אויף אַנצוהאַלטען די ליבע פון איהר מאַן, וועלכע״ איז זיך א גאַנץ אַנדער מענש מיט אַנדערע געוואוינהייטען, משוגעת׳ן און אינסטינקטען.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו״ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל.

היינט, 9 אַ זייגער אָוונט
זינגט אין פילהאַרמאָניע
HERMAN SIMBERG
וועלט-בערייהמטער טענאָר פון דער מעדיאָלאַנער און בערלינער אָפּערע.
ביים קלאַוויר: Dyr. TEODOR RYDER
אין פּראָגראַם: די פּאָפּולערסטע אָפּערן-אַריעס, צוויי פאָלקס-לידער: נעאַפּאָליטאַנער, שפּאַנישע, יידישע און אַנדערע.
טיקעטען פון „הזמיר״ בעקומען הנחה 40%, קופּאָנען אין „הזמיר״. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

Dr. Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע
נעהמט אָן פון 8–12 בייטאָג, 4–6 און פון 7–9.

צוויי מאַראַנען

א געשיכטע פון נאַצי-דייטשלאַנד

פון חיים בערג.

(6

— אָה, ניין! — האָט דער פּראָפעסאָר נאָך מעהר אויפגעלייגט, כמעט פרעהליך, געגענטאַרש, — די דייטשע רות האָט פערלאָזען איהר גוף און איהר פאַמיליע און האָט זיך אומגעקעהרט צוריק צו איהר נאַצי-פאָלק — און ביי די ווערטער האָט ער זיך הויך צעלאַכט און פלוצלינג זיך אָנגעוויגען צו די הינט און זיי אָנגעהויבען אויסרעדען מיט אַנ׳ערנסטען טאָן: „גענוג אייך געשמעקט און געשפּירט, איהר דומע הינטישע קעפּ. וואָס איהר זיים! זעהט איהר דען נישט, אַז דער הער איז אַ פריינט און נישט קיין שונא מיינער? דאָס איז פּרינץ קאַראַנגעל, דער שפּאַנישער געזאַנדטער און אַ פערזענליכער פריינט פון אונזער אַלגעמיינעם פריינט לאָראַ... נו, גריסט דעם מאַרקיז!״ מאַרקיז איך האָב די עהרע אייך פאָרצושטעלען די מיטגלידער פון מיין פאַמיליע וואָס האָבען מיר נאָך נישט פערלאָזט. דאָס איז וויקטאָר! וויקטאָר דערלאַנג דעם מאַרקיז די האַנט! אָט אַזוי!... און דאָס איז זיגפריד! צוויי הינטישע רעוואַנזש סימבאָלען... זיגפריד! דריקט דעם מאַרקיז די האַנט. פיין! לאָיאַליטעט צו מיינע פריינט הייסט לאָיאַליטעט צו מיר און איצט קענען מיר געהן, מאַרקיז! איהר זענט מיר ווילקאָמען, איך פערזיכער אייך! — און נאָכמעהנדיג דעם שטעקען אונטער דער לינקער האַנט איז וועלכער ער האָט געטראָגען די פלאַש קאָניאַק האָט ער מיט דער בעפרייטער האַנט וואָס גע-דריקט דעם מאַרקיז׳עס האַנט, דערנאָך גענומען אונטער דעם אָרים דעם גאַסט, וואָס האָט די גאַנץ צערעמאָניע פון בעקאַנט ווערען מיט דעם פּראָפעסאָר׳ס הינט דורכגעמאַכט שטום און אויסאָמאַטיש, ווי אין א הינטער-פּלוט, און זיך געלאָזט מיט איהם וואַנדערען איבער׳ן ברייטען און פּוסט-ליגענדען שאָסיי. אַ ווײלע זענען זיי געגאַנגען, נישט אויסרעדענדיג קיין וואָרט צווישען זיך, אַזוי ווי יעדער וואָלט געווען פערטיפט אין זייבע איינענע געדאַנקען, וויקטאָר און זיגפריד זענען זיי פאָראויס געלאָפען, וויקטאָר און זיגפריד זענען זיי פאַר-אויס אויסשקיים, אָבער אויך גלייך און באַהענט איינער צום צווייטען, ווי צוויי סאָלדאַטען, ווי דער פּראָפעסאָר איז געגאַנגען מיט זיין גאַסט.

— ווי אַזוי ווייסט איהר, פּראָפעסאָר, אַז איך בין עס דער מאַרקיז די קאַראַנגעל? — האָט דער מאַרקיז איהם געפרעגט מיט אַ ציטער פון גאַנצען קערפּער, אַזוי ווי ער וואָלט זיך אויפגעכאַפּט פון אַ מראַנס, — איהר האָט דאָך מיך פריהער קיינמאָל אין פּנים נישט געזעהן.

— ניין! איך האָב אייך פריהער מאַרקיז, טאַקע קיינמאָל אין פּנים נישט געזעהן, איך האָב אָבער פון אייך פיל געהערט און בעזונדערס היינט ביינאַכט, אַזוי אַז אייער וויזיט איז פאַר מיר קיין איבּעראַשונג נישט, אַזוי ווי מיינע געדאַנקען וואָלטען אייך אַרונטערגעבראַכט. איך האָב אייך דערזעהן מיט׳ן בוקעט בלומען אין דער האַנט, האָב איך באַלד פערשטאַנען, אָדער בעסער געזאָגט, דערפיהלט אַז דאָס קאָן נישט זיין קיין אַנדערער ווי דער מאַרקיז די קאַראַנגעל, דער אור-אור-אייניקעל פון שפּאַנישען ביסמאַרק אברהם סיניאָר.

— אָה, איהר ווייסט שוין דאָס אויך? — האָט געשמייכעלט דער מאַרקיז.

ביי די ווערטער האָט זיך דער מאַרקיז אָפּגעשטעלט און אַריינגעקוקט דעם פּראָפעסאָר אין פּנים אַריין.

— וואָס האָט איך געמאַכט דענקען וועגען מיר פּראָפעסאָר? — האָט איהם דער מאַרקיז געפרעגט כמעט מיט אַ פערכאַפּטען אָטעם.

— עס איז נישט קיין וואונדער פון טעלעפּאַטיע, נאָר אַ גאַנץ נאַטירליכע פּסיכאָלאָגישע דערשיינונג — האָט איהם דערקלערט דער אַלטער-פאָרשער. — מיין סאַכטער האָט מיך בעקאַנט געמאַכט מיט אייער לעבענס-געשיכטע און גייסטיגע וואַנדערונגען, וועלכע זענען אויסערגעוועהנליך ראָמאַנטיש, הגם אויך נאַטירליך, אונטער אייער אומשטענדען. זי האָט מיך בעשריבען אין איהרע בריף די נעכט, וואָס איהר האָט פערבראַכט אין אינטימע שמועסען אין דער לאַנגער רייזע אויף דער שיף, וואו איהר האָט זיך בעקענט. זי האָט מיר אַפילו דערציילט פון אייערע אויסצוגפיגען וועגען די צווייגען פון אייער פאַמיליען-שטאַם, וועלכע דער גירוש פון 1492 האָט צעוואָרפען איבער דער גאַנצער וועלט. אפשר האָט זי אויך אינטימע אַנגעלעגענהייטען אייערע קיינעם נישט געהאָרפט דערצעהלען. אָבער איהר מוזט מיין טאָכטער פערציהען צווישען מיר און איהר עקזיסטירט אַזאַ ענגע קאַמעראַדשאַפט, אַז מיר קאָנען נישט בעהאַלטען קיין סודות איינער פון צווייטען. זיי שווימען אַרויס....

— זיכער! זיכער! — האָט בעמערקט דער מאַרקיז. — איך בין בלויז געשמייכעלט פון אייער אינטערעס פּראָפעסאָר.

— איז אַ מאָמענט אין מיין לעבען, ווי דער איצטיגער, וועלכער איז אַזוי עהנליך צום שיקזאַל פון אייער עלטער-עלטער-זיידען, אברהם סיניאָר, איז זעהר נאַטירליך, אַנ׳אַסאָציאַציע פון אידעען, אין וועלכער איהר זאָלט זיין דער צענטער... און דאָס דערקלערט אייך אַלץ, מאַרקיז! קיין רעטעניש! אַ נאַטירליכער, פּסיכישער פאַקט, נישט וואָר? — האָט פערענדיגט דער פּראָפעסאָר, אַרויסנעהמענדיג דעם שליסעל צום טירעל פון הויף, ביי וועלכען זיי זענען געשטאַנען. — איין זאַך אָבער קומט מיר אויס צו זיין אַ ביסעל מיסטעריעז: דער געדאַנק, צי בין איך נישט איינער פון אייערע שטאַמס-גענאָסען.

— ווי רעכט? — איך האָב געזאָגט אויך דעם געדאַנק? — האָט אויסגעשריען דער מאַרקיז מיט אַ פּאַטש אין די הענט, — ווי מערקווירדיג דאָס איז!

דער פּראָפעסאָר האָט אָבער ווייטער גענומען איהם צו דערקלערען, אַז אויך אַזאַ געדאַנק איז אַ נאַטירליכע פּסיכאָלאָגישע דערשיינונג.

אַנ׳ערפינדונג, וואָס האָט געזאָלט חרוב מאַכען די גאַנצע וועלט

די געהיימנישפולע לאַבּאָראַטאָריע, אין וועלכער עס זענען איצט געשטאַנען דער פּראָפעסאָר מיט זיין גאַסט, האָט מיט זיך פאָרגעשטעלט א גרויסען, נידעריגען צימער, אָנגעצאָמט אין אַנ׳אַלטען שטאָל פאַר בהמות. דער דיל איז געווען געמאַכט פון צעמענט, ערטערווייז בעדעקט מיט דיקע שטרויענע טעפּיכער, צו שיצען די פיס פון דער פייכקייט. די שטייבערנע ווענט זענען געווען אָנגעקאַלכט און ביי די ווענט האָבען זיך אין דער פאָרם פון א „דלד״ געצויגען שטייבערנע ברייטע טישען, וואָס זענען געווען אָנגעשטעלט מיט רעטאָרטען און באַטעריען פון פערשידענע אַפּאַראַטען, וועלכע זענען געווען צווישען זיך פעראייניגט מיט א נעץ פון גלעזערנע און קופּערנע רעהרען. אין א ווינקעל האָט זיך גע-פונען אַ דרעה-באַנק, אַנ׳עלעקטרישער בויער און אַנדערע מאַשינען.

דער מאַרקיז האָט באַלד בעמערקט מיט דעם גרעסטען אינטערעס, אַז די לאַבּאָראַטאָריע איז געווען ◄ אויסגעשטאַט פאַר כעמישע און מעכאַנישע עקספּערימענטען און אַ״ביטען. ער האָט אויך מיט׳ן ערשטען קוק שנעל בעמערקט, אַז די פענסטער זענען הויכע, אַזש ביי דער סטעליע, און קליינע און דער-צו פערשמירט מיט קאַלך, אַזוי אַז זיי האָבען נישט געקאָנט צולאָזען קיין טאָג-ליכט. ער האָט ביי זיך בעשלאָסען, אַז די אַרבייט קאָן אָנגעהן אַפילו בייטאָג, נאָר ביים עלעקטרישען ליכט. ער האָט זיך גענומען מיט׳ן אויג צײלען די לאָמפּען, וואָס זענען געהאַנגען פון דער סטעליע, איבער יעדען אַפּאַראַט און מאַשין.

איצט זענען זיי ביידע געשטאַנען אין סאַמע צענטער אין א כוואַליע פון העלען, ווי זונשיין, ליכט, וואָס איז געפאַלען פון א גרויסען לאָמפּ איבער זייערע קעפּ. די העלע ליכטיגקייט האָט דעם מאַרקיז געשראָקען ווי אַנ׳ענטפּלעקטער סוד און איהם גע-מאַכט זיך אַרומקוקען מיט אומרוה אויפ׳ן פּנים. דער פּראָפעסאָר האָט דאָס בעמערקט און איהם אַזוי ווי בערוהיגט מיט א בעמערקונג:

— פון דרויסען וועט איהר נישט בעמערקען קיין שיין.

— און דאָס איז דאָס לאַבּאָראַטאָריע, וואָס אַנ׳ערגירט אַזוי די געזאַנדטשאַפטען און זייערע שפּיאָנען! — האָט בעמערקט דער מאַרקיז. זיינע אויגען האָבען זיך דערביי געלויכטען מיט דער טריאומפירענדער פרייד פון א שפּיאָן, וואָס האָט ענדליך געכאַפּט דעם אָביעקט, וועלכען ער האָט אַזוי לאַנג נאָכגעשפּיאָנירט.

— יאָ, דאָס איז די לאַבּאָראַטאָריע, וואו עס ווערט צוגעגרייט די נקמה פון פאָטערלאַנד — האָט איהם געענטפערט דער פּראָפעסאָר מיט אַנ׳איראָנישען שמייכעל, און דער מאַרקיז האָט נישט געקאָנט כאַפּען דעם זין פון דעם שמייכעלע, צי די איראָניע בעציהט זיך אויפ׳ן „רעוואַנש״ אָדער אויפ׳ן פּראָפעסאָר׳ס „פאָטערלאַנד״...

— און דאָס אַלץ איז נאַטירליך באָבע-מעשיות, נישט-געשטויגען און נישט-געפלויגען?

דער פּראָפעסאָר האָט דערויף געענטפערט בלויז מיט אַ לאַנגען, ביטערען, ווינקעדיגען בליק, אַ בליק, וועלכען דער מאַרקיז האָט אויסגעטייטשט: אַח, ווי נייגעריג איהר זענט עס. און דער בליק האָט איהם געבראַכט אין א גרויסער פערלעגענהייט.

(סוף מאָרגען).

די זומער־קאלאניעס פון דער געז. „נותן לחם"

לויטן ביישפיל פונם פאריגען יאהר, וועלען אויך היי־יאהר ארויסגעשיקט ווערען איינציגע פארטיעס קינדער אויף זומער־קאלאניעס אין קאלי. די ערשטע פארטיע פון 40 יונגלעך ווערט ארויסגעשיקט אויף א חודש, דינסטאג, דעם 19 יוני ה. י.

הייגטיגער פראטעסט־מיטינג אפגעלעגט

אויפ׳ן קומענדיגען זונטאג

דער פראטעסט־מיטינג וואס האט היינט געזאלט פארקומען אין „פילהארמאניע", איז צוליב טעכנישע סבות אפגעלעגט געווארען אויף קומענדיגען זונטאג, דעם קומענדיגען זונטאג, ד. 17־טן ד. ח. 4.30 נאכמ.

יודיש קאמעראל־טעאטער

גאסטשפילען פון יאנאס טורקאוו און דיאנא בלומענפעלד

היינט דאנערשטאג, 9,30 אוונט — צו פראפאגאנדע־פרייזען צום לעצטען מאל דער 41־טער פון באריס ראווענסקי.

מארגען, פרייטאג, 9,30 אוונט ווערט געגעבען די לאנג־דערווארטעטע פרעמיערע די „רומענערין".

די „רומענערין" איז א גלענצענדע קאמעדיע וואס שפרודעלט פול מיט הומאר. די „רומענערין" קרעאירט די גלענצענדע שוישפילערין דיאנא בלומענפעלד. יאנאס טורקאוו בעווייזט זיך דאסמאל אין א ראל פון א אפגעלעבטען פערפיהרערישען גראף.

די „רומענערין" וועט זיין די לעצטע פרעמיערע פון די קינסטלער אין לאדז וועלכע האבען זיך ביז איצט בעוויזען אין דראמאטישע ראלען.

בריף אין רעדאקציע

צו דער רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט".

דערמיט בעטען מיר אנגעבען ארט אין אייער ג. צייטונג פאר פאלגענדע אויפקלערונגען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם אומגליקליכען פאל אין בנין פון דער פאליציי אין וישניאווא־גורא האלט די פערוואלטונג פון „טאז" אין לאדז פאר איהר חוב אויפצוקלערען פאר דער עפענטליכער מיינונג פון אונזער שטאט, ביי וועלכע בעדינגונגען ס׳קומט אויס צו ארבייטען אויף דער זומער־קאלאניע און ווי אזוי ס׳קומען פאר די בעזוכען פון די עלטערען.

אויף דער זומער־קאלאניע געפינען זיך פון 200 ביז 220 קינדער אין יעדען סעזאן. (די פערוואלטונג ארגאנט איין אין פערלויף פון זומער 4 סעזאנען און שיקט ארויס סך הכל 850 קינדער). די קאלאניע געפינט זיך אין דארף וישנאווא־גורא, אונגעפעהר דריי קילאמעטער פון דער באהן־סטאציע אנדזשעיאוו. א בילעט פון לאדז קיין אנדזשעיאוו קאסט 60 גר. א פוהרמאנקע אין דארף נאר 50 גר. מען קען אויך אין 25—30 מינוט ארורכמאכען דעם וועג צופוס, אזוי אז פאר גאר ווייניג געלד קען מען ארויסקומען פון שטאט אויף דער קאלאניע.

יעדען זונטאג קומען אויף דער קאלאניע א גרעסערע צאהל עלטערען צו די קינדער. צו א גרויסען טייל קינדער קומען ביידע עלטערען, אפט אויך אנדערע משפחה־מיטגלידער. אפט נעהמען זיי מיט פריינד, ווי ס׳איז געווען אויך אין פארגעקומענעם פאל, ווען דער פערשטארבענער האט קיין קינד אויף דער קאלאניע נישט געהאט, און איז געקומען צוזאמען מיט זיינס א בעקאנטען בעזוכען דעם לעצטענס קינד. עס קלייבען זיך צוזאמען פאר די טויערן פון דער קאלאניע אייניגע הונדערט מענשען. זיי ברענגען מיט זיך פאר די קינדער עסענווארג, אפט פיש און פלייש פון פרייטאג׳דיגען געקעכטס, און געבען דאס די קינדער. א טייל פון די בעזוכער, וועלכע ליידען אויף באוך־קאטאר אדער לייכטער גריפע, ברענגען אויף די קאלאניע אינפעקציאנס־קראנקהייטען.

פון דערפאהרונג ווייסען מיר, אז נאך יעדען בעזוכען, ווערט קראנק א גרויסע צאהל קינדער. דערום מוז די צאהל בעזוכער־טעג מעגליך בעגרעניצט זיין.

דאס יאהר האט די פערוואלטונג בעשטימט אויף בעזוכען צוויי טעג אין חודש — יעדען צווייטען זונטאג. דעם זונטאג, ווען דער אומגליקליכער פאל איז פארגעקומען, זענען די בעזוכען נישט בעשטימט געווען: פונדעסטוועגען, האט דער לייטער פון דער קאלאניע פארמיטאג דאס בעזוכען יא דערלויבט. נאכמיטאג האט זיך פאר די טויערען פון דער קאלאניע ווידער פערזאמעלט א גרויסע גרופע בעזוכער, וועלכע האט זיך מיט געוואלד אריינגעריסען אויף די קאלאניע און ארויסגערופען א סקאנדאל. דער לייטער האט זיך מיט אלע מיטלען בעמיהט די בעזוכער צו בערוהיגען, און ווען דאס האט נישט געהאלפען, איז ער געצוואונגען געווען זיך ווענדען צו דער פאליציי נאך הילף.

דאנקענדיג פאראויס, צייכענען מיר זיך מיט דרך־ארץ

ד״ר מ. וואלפסאן,
ש. לעבענהאפט

אין נאמען פון „טאז", געזעלשאפט צו פערהיטען דאס געזונד פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען, אפטיילונג אין לאדז.

לעצטע טעג

פון פערקויף פון לאטעריע־לאסען

עס ווערט אויפמערקזאם געמאכט די אלע וועלכע בעזיצען נאך נישט א לאס צו דער 1־טער קלאס, 30. מלוכה־לאטעריע, אז די ציהונג וועט פארקומען שוין דעם 19 יוני און וועט דויערן 5 טעג. יעדער וועלכער בעגעהרט גליק און וואוילשטאנד דארף אונבעדינגט זיך פערזעהען מיט א לאס פון דער בעריהמטער קאלעקטור ס. יאטקא פיעטריקאווער 22) — די צייט איז קורץ!

בן־ציון וויטלער איז יודישען טעאטער

די דירעקציע פון פילהארמאניע האט אנגאזשירט אויף א קורצער צייט דעם בעליבטען ארטיסט און זינגער בן־ציון ווימלער, וועלכען דער לאדזשער טעאטער־עולם געדענקט נאך פון זיינע גאסטשפילען פאריגעס יאהר.

וויטלער הויבט אן זיינע אויפטריטען מארגען פרייטאג.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	85.25
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	43.80
4 „ דאלארובקא —	53.50
7 „ סטאבּיליזאציע (אמ.)	66.25
8 „ ווארשאווער פאנד־בריף	66.50
8 „ לאדזער „ „	49.50
ענגלישער פונט — — —	26.70
דאלאר — אפיצ. 5.29 נישט אפיצ. —	5.25
גאלד־דאלאר — — — —	8.92
גאלד־רובל — — — —	4.62
דייטשער מארק — — —	1.95

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע רעפערזירקע צו סוויטערס ביי גאלדבערג קאמיעננא 4. 425

עס ווערט געזוכט א לערן־יונג אין דער הים־פאבריק פיעטריקאווער 28 טעל. 241-72. 429

ראקאלען

Przyjmę 2-ch panów na mieszkanie. Wiadomość Pomorska 14 front, II piętro, m. 4/5.

פערשידענעם

א וועקסעל פון 100 זל. איז פארלוירען געגאנגען, צאהלבאר אין גארצינ דעם 8.8.34, אויסשטעלער פאוולא זלעצעניע טשאלעצקי. לעצטע זשירא געבר. ציטרין. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג. דער עהרליכער פינדער קען זיך ווענדען צו ציטרין וואלבארסקא 44. 428

עס איז פערלוירען געווארען א טעקע מיט תפילין און נאך פערשידענע זאכען. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוברענגען געגען בעלוינונג צו י. ב. עקשטיין, פיעטריקאווער 26 טעל. 169-83. 427

Zagubiony weksel na Zł 80.— 25/7–34, wyst. Sz. Jakubowicz, Łódź, Południowa 34. — Weksel niniejszy unieważniam. Zwrócić za wynagrodzeniem do R. Kinrus, Zawadzka 17. 2426

Zagubiono kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za Nr. 53848 na Zł. 30.— Autostok, wł. H. Gutman, Traugutta 1. 2423

שלאסערייי־ארבייטען, ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל־בעארבעטונגען, מאשינען־טיילען פיהרט אויס בילויג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

די שענסטע דרוק־ארבייט ווערען אויסגעפירט אין דער דרוקעריי
בראמבערג און בוים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)
ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קוויטאריושען, שטרימפף־באנדעראלען, עטיקעטען, חתונה־קארטען, וויזיט־קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפערטיגט.

ביטשריפט בירא
פאר געריכטס־ און אדמיניסטראציע־מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10 אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקע אפיצינע.

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

די נייעסטע עלעקטרישע פאטענטירטע
אלארם־אפאראטען
געגען גנבות, איינברוך און פייער
אינסטאלירט עלעקטרא־קאנסטרוקטאר
מ. נעלבארט, קילינסקיעגא 23
טעל. 142-41
פאר זומער־וואוינונגען ספעציעלע ביליגע איינריכטונגען.

LECZNICA
chorób uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
Dr. ITELSON chor. wewn.
od 3–4 po poł.
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער־שוועכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

Dr. med.
Wł. ZADZIEWICZ
ספעציאל־ארצט פאר האלז, נאז, אוירען און קעהל־קאפף־קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונט.

ברוך־קראנקע !!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע היילאנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

אין דער ארטאפעד. היילאנשטאלט, ספעציעל פאר עלטערע ברוך־קראנקע (רופטורען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערארט קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטסטע און געפעהרליכסטע ברוכען ווערען מיט דעם נייעסטען ערפאלג, אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

Rapoport

ברוך־ליידענדע !

פערלאזט נישט די קראנקהייט, — וויל דער ווינקעל־ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענשען־קאפ, און עס פאלט ארויס אין דעם כיס און דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קען מען ווערען בראנדיג און שטארבען. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי היל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. היל־אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען פון א ארטאפ היל־באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען קענען ערפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויכערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. היילאנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל־בערסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־קארסעטען און אפאראטען פאר פערקריממונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער שוואכקייט, ריטונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גומענע הענט (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפוס לויט גיפס־מאדעל.

ארטאפעד — אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא־כאריך). — ארטאפעד

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.

היערמיט דריקען מיר אויס אונזער הערצליכען דאנק דעם גרויסען און איינציגען ארטאפעד. ספעציאליסט ה׳ דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פראנט, פארטער, פאר זיין וואונדערבארע און ערפאלגרייכע קוראציע צו אונזערע זעהר שווערע קראנקען־פעלע האט דיר. י. ר. אמפאך וואונדער בעוויזען דערמיט, וואס אהן שום מעסער־אפעראציע האט ער אונז פאלשטענדיג אויסגעהיילט אווי, אז מיר פיהלען זיך אמבעסטען, פאר וועלכעם מיר בלייבען איהם אייביג דאנקבאר.

(—) (—) ד״ר בערגהאף, ארצט. אהרן מיכאלאוויטש, בלאשקי. יוזעף רידעל, כאיני. הרב א. קראהן. לעאפאלד רינדפלייש. העגריכה דיליאן, לאדז. י. זילבערשפיץ, לאדז, פראנציסקאנער 56.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה				נעקראלאגען־20 גר. א מ/מ	אבאנאמענטס־פרייז:		
פאר׳ן טעקסט — [illegible] גר. פרייטאג און ערב־יו״ט — 24 גר.	אין דער זייט	שפאלטען		(אין דער זייט, שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.	אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.	מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס	פאר׳ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסן איז די פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיני. איז אפען טעגלאך און פייגאכט.
אין טעקסט — 40	60 —	4					
נאך׳ן טעקסט — 12	18 —						
פאר דער טיטעל 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט							

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg — Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.